

00. Ho.

Theophrasti Characteres recensuit animadver-
sionibus illustravit atque indicem verborum ad-
iecit Joh. Frid. Fischerus accessit Commentarius
Joanni Casauboni, Coburgi 1783

Nonnulla ad Theophrastum intelligendum reperiri-
tur in J. F. Heisigii animadversionibus ad Aucto-
res Graecos, Vol. 1. pag. 96-105.

Theophrasti Eresii Opera omnia, gr. et lat. edidit
Dane Heinsius, Lugd. Bat. 1613.

Theophrasti Characteres Ethici, gr. c. vers. lat. et commen-
tario Jo. Casauboni Lugd. 1599.

— — gr. et lat. ex recens. et cum notis Petr. Naed-
ham etc. add. Jo. Casauboni commentarius, et lac. Du-
portii praelectiones, Lantubrig. 1712.

Zoher.

XI. 23.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΗΘΙΚΟΙ.

THEOPHRASTI
CHARACTERES ETHICI.

VT

ISAAC. CASAVBONVS
E GRAECO IN LATINVM
SERMONEM VERTIT

ET

PETR. NEEDHAM
E MST. CODD. GRAECIS
CANTABRIGIAE RECENSUIT.

LIPSIÆ.

Litteris IO. GEORGII SCHNIEBESII.
MDCCLXXVI.

GEORGIUS

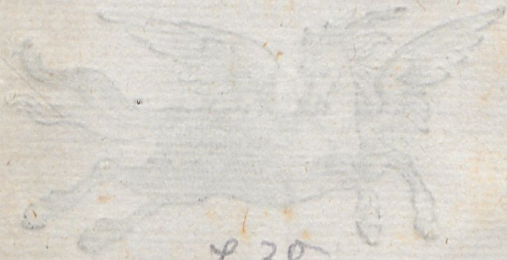
THEOPHILUS

THEOPHILUS
CHARACTERES ETHICI

VI

ISAAC CASAVORONVS
A GRÆCO IN LATINVM
SERMONIBVS TRADITVS

PET. MEDHAM
E. M. ST. GOD. GRÆCOS
CANTABRIGIÆ REPERIVIT

L 38

EMERSON

IVVENIBVS
NOBILITATE GENERIS, ET
INGENII LAVDE FLORENTIS-
SIMIS

HENRICO ALEXANDRO
AB EICKSTEDT.
OTTOCARO IO. ERNEST.
LVDOV. A SEEBACH.
CHRISTOPHORO GOTT-
FRIDO A KOSERIZ.

S. D.

FRIDER. GOTTH. FREYTAG.
A. M.

EX quo tempore accidit, vt auspicio
& nutu *Vestrorum perillustrium Paren-*
tum, quos summo ego honore colo
atque obseruo, meae Vos fidei ac discipli-
nae commissos creditosque habeam, omni
mihi studio faciendum existimaui, vt ad
illorum me voluntatem componerem, & iis
):(* artibus

artibus Vestros imbuerem animos, quibus, ad liberalioris doctrinae cultum, aditus comparatur. Propterea, cum, litteris Graecis nonnihil temporis atque operae destinari, intelligerem, neque ab eiusmodi litterarum studio Vos alienos viderem, tantum abfuit, vt a laudabili Vos instituto retraherem, vt potius, vnumquemque Vestrum, in ea animi sententia, magnopere confirmarem. Et haec caussa est, quam ob rem hunc libellum, quem vberiore deinceps sermone publice interpretabor, Vobis offero, &, solemni formula, dedico. Quod si enim, vt poeta canit,

Virtus est vitium fugere,

& nemo vitia magis animo auersatur, & fugit, quam qui illorum foeditatem turpitudinemque adcurate habet cognitam; maximum sane, praeter Graecae linguae cognitionem, ad virtutem habebitis momentum, si hoc Theophrastus libello Vos odisse docuerit vitia, a quibus generosus animus semper abhorrere solet. Ita vero ex animo voueo precorque, vt nominis decus, a maioribus acceptum, non modo virtute & doctrina egregie tueri, sed & meritis aliquando in rem publicam, *perillustum Parentum* exemplo, augere atque amplificare perpetuo studeatis. Scribebam in prouinciali schola Portensi, Kal. Decembr. A. O. R.

CLo Icccxxvi.

DE

 DE
THEOPHRASTO
 ET EIVS
CHARACTERIBVS
PRAEFATIO.

INter oratores, & philosophos, quos prisca vidit aetas, & Graecia, foecunda doctissimorum hominum procreatrix, gremio quasi fovit, THEOPHRASTVS, eloquentiae imprimis laude clarissimus est, & varia, multiplicique rerum scientia celebratur. Patriam is habuit Eresam, ¹⁾ nobile, in insula Lesbo, oppidum, unde etiam factum est, ut, antiquissimis iam temporibus, Eresii cognomine insigniretur. Ab obscuris, & ignobilibus ortus parentibus, Melantem, quem alii, ut Suidas ²⁾ refert, Leontem dicunt, & fulloniam fecisse, memorant, patrem nactus est. Prima litterarum rudimenta, in urbe patria, posuit, & Leucippo, ³⁾ siue Alcipso, cuidam Eresio, magistro, operam dedit, iisque institutus est artibus, quibus puerilis aetas, iis temporibus, ad humanitatem, formari solebat. E patria egressus, Athenas commigravit, & ad nobilissimum illud terrarum orbis gymnasium, quo nomine Sulpitius ⁴⁾ Academiam ornat, se contulit, & Platonis disciplinam ⁵⁾ sequutus est. Inde, relicta Platonis schola, ad Aristotelem diuertit, & copia suauitateque dicendi, ita cepit & deliniuit praeceptoris animum, ut is, admiratione oris, tam facundi, adductus, nomen immutaret discipuli, & quem ante Tyrtamum adpellauerat, initio Euphrastum, & post, Theophrastum vocaret. Eiusmodi enim nominis fuisse originem, praeter Diogenem Laertium, & Suidam, Strabo, ⁶⁾ antiquior utroque scriptor, docet, & aliam, praeter iam adductam, nominis ab Aristotele immutati causam prodit, & factum id fuisse censet, ἵνα τὴν εὐ πρότερον ὀνόματος κακοφωνίαν, ⁷⁾ ut prioris nominis asperitatem fugeret. Cicero ⁸⁾ autem, cuius

1.) v. Strabo, L. XIII. p. 918. edit. Almelouen. Diogenes Laertius L. V. Segment. 36. & alii. 2) Suidas in voce Θεόφρατος. 3) Diogen. Laert. l. c. 4) v. Cicero, L. IV. Epist. ad Famil. 12. 5) Diogen. Laert. L. III. Segm. 46. & L. V. l. c. 6) l. c. p. 919. 7) κακοφωνον forte hoc loco est, quod Graeci alias κακίφωνον dicunt. Sed nihil definitio. 8) in Oratore c. 19.

PRÆFATIO.

cum sententia Plinii, 9) & Quintiliani 10) verba congruunt, Theophrastum quidem, diuinitate, vt ait, loquendi, nomen inuenisse, 11) arbitratur, neque tamen Aristotelis meminit, neque de causa nominis, quam Strabo adlegat, mentionem facit. In schola igitur Aristotelis, summa animi alacritate & ingenii solertia, versatus est, & quae tradita fuere a magistro, celeriter adripuit, qua de causa, quae de Theopompo, & Ephoro Isocrates, 12) de Xenocrate autem, & ipso Aristotele, Plato 13) olim dixerat, id Aristoteles 14) in acerrimo Theophrasti, & lenissimo Callisthenis ingenio usurpauit, atque, alteri se calcaria, alteri frenos adhibere, professus est. Et, cum Aristoteles, ab Eurymodonte & Demophilo impietatis accusatus, Olympiade CXIV, si quidem recte posuit Diogenes Laertius calculum, Athenas relinqueret, Chalcidemque concederet, Theophrastus in magistri successit locum, & tam multos auditores nactus est, vt eorum numerus duo fere millia expleret. Fuit inter eos Nicomachus, Aristotelis filius, quem eximia is caritate dilexit, & Menander, comicus, qui liberos veteris comediae sales, moderato dicendi genere, temperauit, & comediae, vt dicitur, nouae auctor extitit. Igitur fallit, quemadmodum Heumannus, 15) vir clarissimus, iam animaduertit, & fabulam belle excogitatam, Aulus Gellius 16)

9) in praefat. H. N. 10) L. X. Institut. Orat. c. 1. 11) Cl. Heumannus l. XVII. Act. philosoph. p. 671. vbi ea, quae de Aristotele commemorantur, in dubium vocat, & Aristotele, magistro, indigna censet, vocem Θεοφράστου non nisi passiuam significatione gaudere, existimat. Sed causam non video, cur Straboni, Diogeni Laertio, & Suidae, testibus vt pote domesticis, hac ex parte refragemur, quandoquidem illi exacta Graecae linguae cognitione instructi fuerunt, & vocem Θεοφράστου actiue interpretati sunt. Neque eiusmodi actiua significatio analogiae repugnat. Ita Lycophron in Alexandra v. 673, Circeν ἠγρόπλαστον ferarum formatricem, Scholiastes: χαίρουσ περιήσασταν, adpellat; & Scholiastes ἕως τῆν σύγγυα, quae a nonnullis Theocrito tribuitur, Θεοφράστου nomen actiue interpretatur. 12) Cic. in Bruto c. 56. 13) Diogen. Laert. l. IV. Segm. 6. 14) Id. l. V. Segm. 39. 15) l. c. p. 675. 16) L. XIII. Noct. Attic. c. 5. vbi ita: cum iidem illi, qui de magistro desinendo petierant, praesentes essent, vinum, ait, quod tum biberet, non esse id ex valetudine sua, sed insalubre esse, atque asperum; ac propterea quaeri debere exoticum, vel Rhodium aliquod, vel Lesbium. Id sibi vt curarent vtrumque, petiuit, vsumque eo dixit, quod sese magis iuisset. Eunt, curant, inueniunt, adferunt; tum Aristoteles Rhodium petit, degustat. Firmum, inquit, berele vinum, & iucundum. Petit mox Lesbium; quod item degustato, vtrumque, inquit, oppido bonum, sed ἡδίστον ἔσσιβιος. Id narrat,

PRAEFATIO.

narrat, quum Aristotelem, morti proximum, discipulorum rogatu, eum, qui sibi in schola succederet, constituisse, & facta vini Lesbii Rhodiique comparatione, Theophrastum praetulisse Menedemo, scribit. Praeterquam enim, quod symbolica, ut sic dicamus, eligendi ratio, ab Aristotelis ingenio abhorreere videtur, scriptores, Aulo Gellio vetustiores, nihil quicquam huiusmodi adferunt, & suo narrationis veritatem silentio valde extenuant. Quo in Theophrastum animo Athenienses fuerint, vel inde existimari potest, quod, cum ab Agnonide impietatis reus ¹⁷⁾ postularetur, non modo noxa liberatus, e iudicio discesserit, sed parum omnino absuerit, quin ipsi Agnonidae impietatis crimen intentaretur. Neque dubium est, quin aliquo, apud Lesbios, numero locoque fuerit, quandoquidem a Plutarcho ¹⁸⁾ διὰ ἐλευθερωσάου τυραννεύειν τὴν πατρίδα, bis patriam, tyrannide oppressam, liberasse, perhibetur. A Philippo, Macedoniae rege, ut ab Aeliano ¹⁹⁾ relatum legimus, omni honore cultus est, & apud Cassandrum, & Ptolemaeum gratia multum valuit, & Philippum, Cassandri filium, natu maximum familiaritate habuit deuinum. Neque tamen omnes fortunae casus effugere potuit. Nam, cum instillu consilioque Sophocelis, quem Amphiclidae filium Diogenes Laertius ²⁰⁾ vocat, philosophi Athenis excedere iuberentur, Theophrastus, qui, schola se hoc modo exclusum, intelligebat, ex urbe aliquantisper secessit. Principio tamen sequenti anni, cum temere & inconsiderate se fecisse, animaduiterent Athenienses, Theophrastus, cum aliis philosophis, Athenas remigravit, & scholae, cui ante praefuerat, redditus est. Qua instructus doctrina, philosophiae praecepta instillauerit auditorum animis, praeter insignem eorum, qui ad eius scholam confluxerunt, copiam, plurimi indicant libri, quibus variarum rerum scientiam complexus est, & ut de illius magistro, Aristotele, Aulus Gellius ²¹⁾ praedicat, omnis humanae rei peritiam ostendit. Quamquam autem propemodum omnes, praeter unum alterumue, qui ad nostram peruenit aetatem, temporis iniuria, interciderunt, titulos tamen illorum Diogenes Laertius ²²⁾ nobis conseruauit, quos singulari deinde

vbi dixit, nemini fuit dubium, quin lepide simul & verecunde, successorem illa voce sibi, non vinum delegisset. Is erat e Lesbo Theophrastus, suauitate homo insigni linguae pariter & vitae.

¹⁷⁾ Diogen. Laërt. L. V. Segm. 17. ¹⁸⁾ Libr. aduersus Coloten, in fin. ¹⁹⁾ Aelian. L. IV. Var. Hist. c. 19. ²⁰⁾ l. c. ²¹⁾ L. XIX. Noct. Attic. c. 5. ²²⁾ l. c. Segm. 42. ff. Conf. & Menagium ad h. l.

PRAEFATIO.

libro, cui Theophrasti nomen est, Io. Meursius²³⁾ recensuit, iisque nonnullos adiecit alios, quorum, apud scriptores, aliquam mentionem inuenerat. In initio, si Basilii²⁴⁾ verbis fides habenda est, Platonis ritu, dialogos conscribere statuerat; sed cum ea re, Platoni se fore imparē, cerneret, incepto, haud secus, atque Aristoteles, desistit, διὰ τὸ συνειδέναι ἑαυτοῖς τῶν Πλατωνικῶν χαρακτήρων τὴν ἔνδειαν, quia uterque, se Platónico suauitate deslitui, animaduertērat. Quamuis autem Theophrastus, quod Basilio largiri possumus, illo orationis genere, quod dialogo adcommodatum est, Platonem habuerit superiorem; neminem tamen quemquam adhuc inuenimus, qui dicendi venustatem, quam voce pariter & stilo prodidit, ei fecerit dubiam. Cicero sane,²⁵⁾ doctus & intelligens huius generis existimatur, Aristoteli, & Carneadi, quos eloquentes, in dicendo suaves, & ornatos, nominat, Theophrastum proxime adiungit, suumque amicum,²⁶⁾ & τροφὴν ἰδίαν,²⁷⁾ delicias suas, vocat, & quodam loco,²⁸⁾ quaerit? quis Theophrasto dulcior? Actione praesertim oratoria, quae e voce & gestu, motuue corporis constat, permultum valuit, quam ob rem, Hermippus, apud Athenaeum,²⁹⁾ eius in exprimendis hominum moribus industriam laudat, dicitque, cum in Peripato καθίσαντα διατίθεσθαι τὸν λόγον, εἰς εἰρήμια ἀπεχόμενον κινήσεως, ἢ δὲ σχήματος τινός· καὶ ποτὲ ὀψοφάγον ἰμμήμενον ἐξάραντα τὴν γλῶσσαν περιλείχειν τὰ χεῖλη, sedentem, cum verba faceret, orationem sic instituere solitum, ut nullum gestum praetermitteret, nullam figuram corporis, argumento conuenientem; itaque helleuonem & gulosum cum aliquando imitaretur, exserta lingua, labra circumliaxisse. Neque vero ita in promptu semper habuit eloquentiam, quin vox aliquando eum desciceret, atque ex improviso ille, in Areopago, obmutesceret, excusatione quidem vsus, ὅτι κατεπλάγη τὸ ἀξιωμα τῆ συνέδρου,³⁰⁾ quod perterritus fuerit splendore confessus; cui autem Demochares, quem aemulum habebat, satis lepide respondit: ὦ Θεόφραστε, Ἀθηναῖοι ἦσαν, ἀλλ' ὅχι οἱ δώδεκα θεοὶ, οἱ δικάζοντες, o Theophraste, Athenienses erant, non duodecim Dii, qui iudicio praecerant. Quae ratione, exquisitam in vestitu munditiam adhibuerit, idem,

²³⁾ Liber Lugd. Bat. 1640. in 12. prodiit. Inuenitur Tom. X. Theophrasti Gronouian. p. 621. ²⁴⁾ Epistola CLXVII. ²⁵⁾ L. I. de Orator. c. 11. ²⁶⁾ L. II. ad Attic. epist. 16. ²⁷⁾ Plutarch. in vit. Ciceron. p. 1599. opp. edit. Steph. ²⁸⁾ in Bruto c. 31. ²⁹⁾ L. I. Dipnos. p. m. 21. ³⁰⁾ v. Aelianus L. VIII. Var. Hist. c. 12.

apud Athenaeum, *) Hermippus testatur, quando, cum, λαμπρόν, καὶ ἐξησκημένον, nitido, & exacto cultu, ad scholam processisset, narrat. Et Teles, antiquus, apud Stobaeum, 31) scriptor, elegantiam in vestibus, cum lautitia in victu coniungit, & de Theophrasto, & Xenocrate ita scribit: Παρὰ τούτοις γὰρ ἐξ ἀνάγκης ἔδει ὑπόδημα ἔχειν καὶ τῆτο ἀκάτλυτον, ἥλας ἔχειν. Ἔτα χλαμίδα, παιδων ἀκολοθίαν, οἰκίαν μεγάλην εἰς τὸ σύνδειπνον ἔπως ἄρτοι καθαροί, ὕψον μὴ τὸ τυχόν· οἶνον δὲ ἡδύ, ὑποδοχὰς τῆς ἐπιβιβάσεως, ἵνα πολυτελώσι. Ἐλευθερίους γὰρ παρ' αὐτοῖς ἢ τοιαύτη ἀναστροφὴ ἐκρίνετο, apud illos opus erat, calceos habere, eosque non confutos, sed sine clavis; deinde chlamydem, famulos sequentes, magnam domum, panes ad conuiuium puros, obsonium non vulgare, vinum suauē, epulasque similes, hoc est, pretiosas. Nam eiusmodi victus, apud eos, liberalis habebatur. Quod a sua nonnumquam ipse discesserit sententia, neque per omnia sibi adcurate constiterit, ex Ciceronis verbis 32) liquet, ubi eius, de rebus diuinis, opinionem adducit, & eiusmodi inconstantiam esse ferendam, negat. Cum Epicuro ei minus conuenit, cuius πρὸς Θεόφραστον, aduersus Theophrastum, librum Plutarchus 33) laudat, & Leontium, Epicuri amicam, & discipulam, contra Theophrastum scripsisse, praeter Ciceronem, 34) Plinius 35) ostendit. Ad grandiorem peruenit aetatem, & cum, ob senectutem, minus valeret pedibus, leſtica circumuectus est. Quo aetatis anno, diem obierit supremum, nondum satis exploratum habemus. Illum, anno aetatis octogesimo & quinto e vita discessisse, scribit Diogenes Laertius, 36) cuius tamen sententiae Hieronymus 37) refragatur, qui, ad septimum, supra centesimum annum, vitam produxisse Theophrastum, adfirmat. Sed, ut inter eruditos nondum conuenit, utrum de Theophrasto, an Themistocle loquatur Hieronymus; ita nec Theophrasti verbis, quae Casaubono, etiamsi postmodo ille sententiam mutauit, nonnihil mendii prae se ferre visa sunt, res plane conficitur, praesertim cum Lucianus, 38) & Censorinus, 39) qui de philosophis longius aetate prouectis, quam diligentissime exposuerunt, silentio Theophrastum praetereunt. Hinc etiam nuperrime Heumannus, 40) verba: καὶ βεβιωκὼς ἔτη ἑννεήκοντα ἑννέα, qui annos nonaginta nouem iam vixerim,

* J. l. c. 31) Serm. XCV. 32) L. l. de Nat. Deor. c. 13. 33) libr. aduersus Coloten. p. 2035. opp. 34) L. l. de Nat. Deor. c. 33. 35) in praefat. 36) l. c. Segm. 40. 37) in epist. ad Nepotianum. v. Casaubon. ad Theophrast. Character. p. II. 38) περὶ τῶν μακροβίων. 39) de Die Natali c. 15. 40) l. c. p. 680.

PRAEFATIO.

in glossematum habuit numero, quae librorum quondam orae adscripta, auctoris verbis postea illata fuerunt. Tame si autem natu admodum grandis fuerat Theophrastus, moriens tamen rerum naturam adusauit, 41) quod ceruis, & cornicibus vitam diuturnam, quorum id nihil interesset, hominibus, quorum maxime interfuisset, tam exiguam dedisset vitam, quorum si aetas potuisset esse longinquior, futurum fuisse, ut omnibus perfectis artibus, omni doctrina hominum vita erudiretur. Quae verba, ut nostra quidem fert sententia, philosopho non satis digna sunt, & ad μεμψιμοιρίας referri debent, quam, in suis characteribus, Theophrastus ipse descripsit. Mortuo Theophrasto Athenienses funus satis amplum, 42) faciendum curauerunt, & ad unum omnes pedibus exequias prosequuti sunt. Verba, quae paullo ante mortem protulit, ultimae voluntatis tabulas, quas signauit, & acute dicta, Diogenes Laertius 43) exhibet. Ut autem beneficentiae, ob quam a Diogene Laertio 44) εὐεργετικός, beneficus, nominatur, aliquid, post mortem eius, extaret monumentum, pecuniam, Athenaeo 45) teste, quibusdam philosophorum conuenticulis legauit, ἅα συνήθηες τὰ κατὰ τὴν συμποσίαν λόγους εὐφρόνας, καὶ περὶ αἰδέμενης διέξέγωσκον, ut, quos habent in conuiuio sermones, temperanter & docte persequi possent. Eximiam bibliothecam, in qua Aristotelis libri inerat, Neleo 46) reliquit, & Stratonem 47) Lampfacenum, in schola, successorem nactus est. Et haec haecenus de Theophrasto. Cetera, quae, breuitatis caussa, omisimus, a Diogene Laertio, 48) Stanleio, 49) Fabricio, 50) & Heumanno 51) repeti poterunt. Quod ad libellum, cui haec praefari voluimus, adinet, Theophrasti ille nomen prae se fert, & praeter Petrum Victorium, 52) a nemine, quod sciamus, illi abiudicatus est. Neque vlla, ut Fabricii 53) verbis utar, est ratio, quare eius iudicio, cui res ipsa, & veterum testimonia refragantur, subscribamus. Nam, Diogenes Laertius, duobus locis, 54) Theophrasti ἡθικὴς χαρακτῆρας recenset, vnde etiam Menagio 55) in mentem venit suspicari, duos olim hoc nomine extitisse libros, ex quibus alter, qui de

41) v. Cicero l. III. Tuscul. Quaest. c. 28. 42) Diog. Laert. l. c. Segm. 41. 43) Id. l. c. Segm. 41. & 51. 44) Id. l. c. Segm. 34. 45) L. V. Dioproph. p. 186. 46) Diog. Laert. Segm. 52. Strabo l. XIII. p. 906. vbi huius bibliothecae fata enarrat. 47) Diog. Laert. l. c. Segm. 58. 48) L. V. Segm. 36. ff. 49) P. V. Histor. Philos. p. 491. 50) L. III. Bibliothec. Graec. c. 9. 51) P. XVII. Act. philosph. initio. 52) L. XVII. Var. Lect. c. 7. 53) L. III. Bibliothec. Graec. c. 9. §. 13. 54) l. c. Segm. 47. 48. 55) in Laert. p. 211.

virtutibus egit, plane perierit, alter, qui de vitiis exponit, & aliqua sui parte mutilus est, ad nostram memoriam pervenerit. Characterum autem nomine Theophrastus libellum inscripsit, quia illo naturam, seu formam, ut Cicero τὴν χαρακτῆρα, & vocem latine reddidit, 56) vitiorum, vivis quasi coloribus, depictam, ante omnium oculos ponit, & tanquam exserto digito, monstrat homines, vitiorum labe infectos, atque exclamat:

Hic niger est, hunc, tu Romane, caueto. 57)

Ita enim, sicuti omnibus patet, in hoc argumento Theophrastus versatur, ut vitium, de quo agitur, aliqua ex parte describat, & selecta deinde, ex communi usu sensuque desumpta, actionum exempla subiungat, atque iis, seu notis, omni luce clarioribus, vitiosos homines designet. Caue, igitur, putes, perfectas, & suis omnibus numeris absolutas heic reperiri definitiones, utpote cum nec ipse Theophrastus tales unquam venditavit, sed solemniter potius formula: ὡς τὸ πρῶτον λαβῶν se leviter modo unumquodque descripsisse vitium, declaravit. Cum enim philosophus pariter & orator esset Theophrastus, more rhetorum, qui morum eiusmodi descriptionibus, quos ἡθροποιὰς Graeci vocant, discipulos exercere solebant, vitiorum naturam expressit, & simplici, & conciso, suavi tamen & perspicuo dictionis genere, ad id, usus est. Inter eos, qui de his characteribus praeclare meriti sunt, Isaacus Casaubonus principem tenet locum, qui, praeterquam quod quinque posteriora capita, iis, quae olim edita fuerant, adiecit, & omnium primus euulgavit, totum etiam librum e Graeco in Latinum vertit sermonem, & luculento commentario illustravit. Est ille commentarius, quod haud immerito mireris, ἕδδ, ut ipse loquitur, 58) πᾶσι γινώσκον ἐν ἀποδημίᾳ, in itinere confectus, & tamen multa abstrusa, & recondita antiquitatis Graecae, sine cuius notitia Theophrasti librum nemo facile intelligit, capita egregie enucleat. Hinc Iosephus Scaliger 59) ad Casaubonum ita scribit: Cum primum mihi saluam mouissent Theophrastei characteres tui, dicam ferio, de potestate mea exiui, neque me continere potui, quin ea de te praedicarem, quae & meritum tuum, & amor meus postulabant. Anno praesentis seculi duodecimo, Petrus Needham, Anglus, oſto codicum, manu exaratorum, quos Anglia & Gallia suppeditaverat, & sex typis impressorum praesidio instructus, Theophrasti characteras Cantabrigiae edidit, & nonnulla loca, vitio depravata, restituit, pauca mutavit ex ingenio, & plura aliter atque

56) in Otator. c. II. 57) Horat. L. I. Sat. 4. 84. 58) v. Commentar. p. II. 59) L. I. Epist. 35.

PRAEFATIO.

ad hoc factum erat, interpunxit. In Casauboni versione, quod fieri nonnumquam debuerat, nihil immutavit, cuius etiam commentarium adtulit integrum, & ea praesertim re, magnam a litterarum Graecarum studiosis gratiam iniit, quod Iacobi Duportii praelectiones, in decem & sex priora characterum capita, nunc omnium primus nobiscum communicavit, illasque suo auctori, quem Stanleium fuisse, quidam ⁶⁰) existimauerant, adseruit. Etiam si enim Casauboni acumen criticum haud adsequutus est Duportus, vir tamen fuit Graecae linguae gnarissimus, qui Casauboni versionem interdum castigavit, & natiuas Graecarum vocum significationes feliciter eruit, & in lucem produxit. Καὶ τὰυτὰ μὲν δὴ τὰύτῃ.

⁶⁰) Auctor vitae Stanleii, quae praefixa est illius Historiae philosophicae; & inde Fabric. L. III. Biblioth. Graec. c. 9. §. 13.

INDEX CAPITVM.

Προοίμιον.	Prooemium.
Cap. I. Περὶ εἰρωνείας.	De Cauillatione.
II. - Κολακείας.	Adulatione.
III. - Ἀδολοσχίας.	Garrulitate.
IV. - Ἀγροικίας.	Rufficitate.
V. - Ἀρεσκείας.	Blandicia.
VI. - Ἀπνοσίας.	Vaacordia, siue perdita audacia.
VII. - Λαλιᾶς.	Loquacitate.
VIII. - Λογοποιίας.	Famigeratione siue rumorum confusione.
IX. - Ἀναισχυντίας.	Impudentia.
X. - Μικρολογίας.	Sordida parsimonia.
XI. - Βδελυρίας.	Impuritate siue moribus impuris.
XII. - Ἀκακίριας.	Intempestiuitate siue inscitia temporis.
XIII. - Περιεργίας.	Sedulitate inepta.
XIV. - Ἀναιτιθυσίας.	Stupiditate.
XV. - Ἀβδαιτίας.	Contumacia siue ferocitate.
XVI. - Δεισιδαιμονίας.	Superfitione.
XVII. - Μειψιμοιρίας.	Querela siue iniqua querulitate.
XVIII. - Ἀπιτίας.	Diffidentia.
XIX. - Δυσχερείας.	Foeditate.
XX. - Ἀγδίας.	Insuauitate siue taedio.
XXI. - Μικροφιλοτιμίας.	Sordida & friuola laudis cupidine.
XXII. - Ἀνελευθερίας.	Illiberalitate.
XXIII. - Ἀλαζονείας.	Ostentatione.
XXIV. - Τπερηφανίας.	Superbia.
XXV. - Δειλιάς.	Timiditate.
XXVI. - Ὀλιγαρχίας.	Oligarchia, siue moribus optimatum.
XXVII. - Ὀψιμαθίας.	Iniolentia, siue fera institutione.
XXVIII. - Κακολογίας.	Maledicentia.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΗΘΙΚΟΙ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Ηδη μὲν καὶ πρότερον πολλάκις ἐπισήσας τὴν διάνοιαν, ἐθαύμασα, ἴσως δὲ εἰδὲ παύσομαι θαυμάζων, τί γὰρ δήποτε τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν αὐτὸν αἴρα κειμένης, καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ὁμοίως παιδευομένων, συμβέβηκεν ἡμῖν εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν τῶν τρόπων ἔχειν. Ἐγὼ γάρ, ὦ Πολύκλεις, συνθεωρήσας ἐκ πολλῆς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ βεβιωκῶς ἔτη ἐννεήκοντα ἐννέα, ἐτι δὲ ὠμιληκῶς πολλάκις τε καὶ παντοδαπαῖς φύσεσι, καὶ παραθεωραμένος ἐξ ἀκριβοῦς πολλῆς τῆς τε ἀγαθῆς

THEOPHRASTI CHARACTERES

ETHICI.

PROOEMIUM.

SAepe equidem iam ante, quum hac de re attentius cogitare coepissem, miratus sum, sed nec mirari forte desinam, quid causae sit, cur quum Graecia omnis eidem coelo subiecta sit; quum etiam Graeci omnes eodem modo instituantur; non omnes tamen iisdem moribus utamur. Ego siquidem, mi Polycles, quum a multo tempore hominum naturas essem contemplatus (quippe qui annos nonaginta nouem iam vixerim; & cum multis atque omnis generis naturaeque hominibus sim versatus) quum, inquam, diligentia magna &

Α

τῶν

τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς Φαύλας ὑπέλαβον δὲν συγγράψαι, ἃ ἐκάτεροι αὐτῶν ἐπιτηδέουσιν ἐν τῷ βίῳ. Ἐκδήσω δέ σοι κατὰ γένος, ὅσα τε τυγχάνει γένη τρόπων τέτοις προσκείμενα, καὶ ὃν τρόπον τῇ οἰκονομίᾳ χρῶνται. Ὑπολαμβάνω γάρ, ὦ Πολύκλεις, τὰς υἱεὶς ἡμῶν βελτίους ἔσονται, καταλειφθέντων αὐτοῖς ὑπομνημάτων τοιούτων οἷς παραδείγμασι χρώμενοι, αἰρήσονται τοῖς εὐσχημονεσάτοις συνεινά τ' ἐκαὶ ὀμιλεῖν, ὅπως μὴ καταδέεσθαι ὡσιν αὐτῶν.

Τρέφομαι δὲ ἤδη ἐπὶ τὸν λόγον. Σὺν δὲ παρακολοθῆσά τ' ἐκαὶ εἰδήσαι εἰ ὀρθῶς λέγω. Πρῶτον μὲν ἐν ποιήσομαι τὸν λόγον ἀπὸ τῶν τὴν εἰρωνείαν ἐζηλωκότων, ἀφ' οἷς τὸ προσιμιά-

probos simul & improbos homines considerassem, atque inter se comparassem, faciendum duxi, ut, quae sit vitae degendae vitorumque ratio, hoc scripto complecterer. Exponam autem tibi generatim, cum omnes morum species, quibus illi sunt praediti, tum quis sit illorum vitae quotidianae modus. Liberos enim nostros, mi Polycles, fore meliores, existimo, si monumenta ipsis huiusce modi reliquerimus; quae sibi pro exemplo proponentes, optime moratos quoque sint electuri, quibuscum versentur & consuecant, ut in viros tandem nihilo illis deteriores euadant.

Sed iam ad rem ipsam me accingam. Tuum erit, ad ea quae dicam, animum aduertere, & an recte dicam, pernoscere. Igitur missis praefationibus & iis, quae multa poterant de re ad-

ἔσομαι,

ζεσθαι, καὶ πολλὰ περὶ τῆ πράγματος λέγειν.
 καὶ ἀρξομαι πρῶτον ἀπὸ τῆς εἰρωνείας, καὶ
 ὀρίξομαι αὐτήν. εἶδ' ἕτως τὸν εἰρωνα διεξέμι,
 ποῖος τίς ἐστὶ, καὶ εἰς τίνα τρόπον κατενήνεκται.
 καὶ τὰ ἄλλα δῆτῶν παθημάτων, ὡς περ ὑπε-
 θέμην, πειράσομαι κατὰ γένος φανερὰ κατα-
 σῆσαι.

A.

ΠΕΡΙ ΕΙΡΩΝΕΙΑΣ.

Η μὲν ἔν εἰρωνεία δόξειεν ἂν εἶναι, ὡς τύπω
 λαβεῖν, προσποιήσις ἐπὶ χεῖρον πράξεων
 καὶ λόγων. Ὁ δὲ εἰρων, τοῖς τὸς τις, οἷος προσ-
 ελθῶν τοῖς ἐχθροῖς ἐθέλειν, λαλεῖν, ἔμισεῖν
 καὶ ἐποικνεῖν παρόντας, οἷς ἐπέθετο λάθρα, καὶ

ferri, initium dicendi faciam ab illis, qui cauilla-
 tionem amplexi sunt, vitiumque ipsum primo
 definiam, deinde cauillatorem hominem descri-
 bam, qualis sit, & qui eius mores. Postea vero
 alias quoque animi affectiones generatim, vt ante
 diximus, explicare conabimur.

I.

DE CAVILLATIONE.

Cauillatio igitur, si quis rudi definitione com-
 plecti velit, est, cum factorum tum dictorum
 in deterius fictio. Homō autem cauillator talis
 est, qui ad inimicos suos adeat, quasi alloqui eos
 velit, non amplius odisse: quippe illos, quibus
 clam fruit insidias, praesentes laudet, &, si victi

τῆτοις συλλυπεῖσθαι ἠτῆρωμένοις. Καὶ συγγνώ-
 μην δὲ ἔχειν τοῖς αὐτὸν κακῶς λέγουσι· καὶ ἐπὶ
 τοῖς κατ' ἑαυτὸν λεγομένοις, καὶ πρὸς τὰς ἀδι-
 κημένους καὶ ἀγανακτῶντας, πράως διαλέγε-
 σθαι. Καὶ τοῖς ἐντυχάνειν κατὰ σπερδὴν βε-
 λομένοις, προστάξαι ἐπανελθεῖν. Καὶ μηδὲν ὧν
 πράττει, ὁμολογήσαι, ἀλλὰ φῆσαι βελεύσε-
 σθαι. Καὶ προσποιήσασθαι ἄρτι παραγεγο-
 νέναι· καὶ ὅφ' ἐγενέσθαι αὐτὸν, καὶ μαλακισθῆ-
 ναι. Καὶ πρὸς τὰς δανειζομένους, καὶ ἐρωτίζον-
 τας, ὡς ἔπωλεῖ. Καὶ μὴ πωλῶν φῆσει πω-
 λῆν· καὶ ἀκίστας τι, μὴ προσποιήσασθαι. Καὶ
 ἰδὼν, φῆσει μὴ ἐωρακέναι· καὶ ὁμολογήσας,
 μὴ μεμνήσθαι. Καὶ τὰ μὲν σκέψασθαι φάσκων

fuerint, eorum vicem doleat. Si quis ipsi male
 dicat, ei ignoscit: iactaque in se conuitia negligit;
 cum iis etiam, qui, quod iniuriam ab ipso passii
 sint, quiritant, blande, benigneque loquitur. Eos
 qui ipsum confestim conuentum velint, iubebit
 redire iterum. Quidquid agit, clam id habet, &
 se adhuc deliberare dicit. Idem se modo adue-
 nisse fingit; aut sub vesperam venisse, & e via lan-
 guere. Pecuniam mutuo rogantibus, aut erantium
 ab ipso exigentibus, Nihil vendo, inquit: e con-
 trario quum nihil vendit, tum vendere se ad-
 firmabit: Quum quid audiuerit, videri volet
 animum non aduertisse: Quum quid viderit,
 negabit vidisse. Pactus aliquid, negabit se
 meminisse. De aliis dicit se cogitaturum,

τὰ

τὰ δὲ ἐκ εἰδέναί, τὰ δὲ θαυμάζειν· τὰ δ' ἤδη ποτὲ καὶ αὐτὸς ἔτω διαλογίσασθαι. καὶ τὸ ὅλον, δευρὸς τῷ τοιαύτῳ τρόπῳ τῆ λογῆς χρῆσθαι. Οὐ πισεύω, οὐχ ὑπολαμβάνω, ἐκπλήτσομαι. καὶ λέγειν εαυτὸν ἕτερον γεγονέναι. καὶ μὴν, ἔ ταντὰ πρὸς ἐμὲ διεξήκει. Παραδοξὸν μοι τὸ πρᾶγμα· ἄλλῳ τινὶ λέγε' ὅπως δὲ ἢ σοὶ ἀπισήσω, ἢ ἐκεῖνος καταγνῶ, ἀπορῆμα. Ἄλλ' ὄρα μὴ σὺ θᾶττον πισεύης τοιαύτας φωνὰς καὶ πλοκάς καὶ παλιλλογίας· ἔ χειρόν ἐστιν εὐρεῖν ἔδεν. τὰ δὲ τῶν ἡθῶν μὴ ἀπλᾶ, ἀλλ' ἐπίβελα, φυλάττεσθαι μᾶλλον δεῖ ἢ τὰς ἐχέεις.

alia nescire, mirari alia: de quibusdam se quoque iam ante similiter cogitasse. Denique frequens omnino in eius ore huiusmodi est oratio: Non credo, Non puto: Obstupesco. Sese etiam alium fuisse dicet. Item, atqui non haec erat ipsius apud me oratio. Res mihi videtur mira, & fidem omnem superare: Quaere alium cui ista narres: Tibine credam, an illius damnem fidem, nescio. At tu, caue sis, vocibus istiusmodi & involucris simulationum recantatis dictis credas: qua re deterior nulla queat reperiri. Enimvero mores huiusmodi hominum non simplicium, sed insidiosorum, magis quam viperarum fugere debemus.

B.

ΠΕΡΙ ΚΟΛΑΚΕΙΑΣ.

Τὴν δὲ κολακείαν ὑπολάβοι ἂν τις ὁμιλίαν
 αἰσχροῦ εἶναι, συμφέρουσαν δὲ τῶ κολακεύ-
 οντι. Τὸν δὲ κόλακα τοῖς τὸν τινα, ὡς πορευόμενον
 ἅμα εἰπεῖν, Ἐν θυμῷ ὡς ἀπαβλέψαι πρὸς σε οἱ
 ἄνθρωποι; τῆτο ἔθεν τῶν ἐν τῇ πόλει γίνεται,
 πλην σοί. Ἡδοκίμοις χθρὲς ἐν τῇ σοῦ πλειόνων
 γὰρ ἢ τριάκοντα ἀνθρώπων καθήμενων, καὶ
 ἐμπεσόντας λόγῳ, τίς εἴη βέλτιστος, ἀπὸ αὐτῶ
 ἀρχαμένους πάντας, ἐπὶ τὸ ὄνομα αὐτῶ κατενε-
 χθῆναι. Καὶ ἄλλα τοιαῦτα λέγειν. Ἀπὸ τῶ ἱμα-
 τίς ἀφελεῖν κροκίδα. Καὶ εἴαν τι πρὸς τὸ τρίχω-

II.

DE ADVLATIONE.

Adulationem vero putet aliquis esse turpem vitæ
 quotidianae consuetudinem, sed quae adula-
 tori conducatur. Adulator autem is est, qui, si cum
 aliquo ambulet, ei dicat, Viden' ut omnes in te
 oculos conuertunt? Fit hoc nemini ex omnibus
 ciuibus, praeterquam tibi. Heri in porticu ma-
 gnum bonae existimationis tuae fructum capiebas:
 nam quum homines ibi plus quam triginta sede-
 rent, sermoque incidisset. Ecquis ciuium esset opti-
 mus? & orfos ab ipso, & in eiusdem nomen si-
 mul omnes recidisse. Haec ille loquitur, aliaque
 his similia. Idem ex illius vestimentis cui assen-
 tatur, floccos solet eximere. Quod si qua vel

μα

μα τῆς κεφαλῆς ἀπὸ πνεύματος προσενεχθῆ
 ἄχυρον, καρφολογῆσαι καὶ ἐπιγελάσας δὲ
 εἰπεῖν, ὄρῳ; ὅτι δυσὶν σοι ἡμερῶν ἐκ ἐντετύ-
 χηκα, πολιῶν ἐσχηκαστὸν πώγωνα μεσόν καί-
 περ, εἴτις καὶ ἄλλος, ἔχεις πρὸς τὰ ἔτη μέ-
 λωναι τὴν τρίχα. Καὶ λέγοντος δὲ αὐτῆ τι,
 τὴς ἄλλης σιωπᾶν κελεύσαι, καὶ ἐπαυέσαι δὲ
 ἀκόντος καὶ ἐπίσημῆνασθαι δὲ, εἰ παύσε-
 ται, ὄρῳ! Καὶ σκώψαντι ψυχρῶς ἐπιγε-
 λάσαι, τό τε ἱμάτιον ὡσαι εἰς τὸ σῶμα, ὡς μὴ
 ἔδυναμένος κατασχεῖν τὸν γέγοντα. Καὶ τὴς
 ἀπαντῶντας ἐπιστῆναι κελεύσαι, ἕως ἂν αὐτὸς
 παρέλθῃ. Καὶ τοῖς παιδίοις μῆλα καὶ ἀπίης
 πριάμενος, εἰσενέγκας δῆναι, ὄρωντος αὐτῆ

palca, vel festuca a vento acta, illius capillamento
 adhaeserit, tollit adulator; & simul renidens,
 En, inquit, quia biduo hoc ego te non vidi,
 vt canitie barba tibi est referta; atqui tu sane, qui
 id aetatis homo sis, habes, vt si quis alius, capil-
 los nigros. Iam si aliquid dicat Ille, hic vero
 adulator silentium omnibus imperare, in os lau-
 dare, dicendi voce gestuque adplaudere, & vbi
 finem dicendi fecerit, Dictum bene! adclamare.
 Quod si quem Ille sale aliquo perstrinxerit, eun-
 dem iste acerbe irridebit, vestemque in os sibi in-
 det, quasi risum tenere non queat. In via, si qui
 fiant obuii, sistere gradum iubet, donec Ille
 transierit. Mala etiam, & pyra, a se emta, do-
 num liberis Illius adferre, &, spectante ipso, dare

καὶ Φιλῆσας δὲ εἰπεῖν, χρηστὸν πατὴρ νεότητι!
καὶ συνωνύμενος δὲ κρηπίδας, τὸν πόδα Φῆσαι
εἶναι ευρυθρότερον τῷ ὑποδήματος. Καὶ πορευο-
μὲνός πρὸς τινα τῶν φίλων, προδραμῶν εἰπεῖν,
ὅτι πρὸς σε ἔρχεται καὶ ἀναστρέφας, ὅτι προσ-
ἠγγέλκα. Ἀμέλει δὲ καὶ τὰ ἐκ γυναικείας ἀ-
γορᾶς διακονῆσαι δυνατὸς ἀπνευσί. Καὶ τῶν
ἐσιωμένων πρῶτος ἐπαυνέσαι τὸν οἶνον, καὶ πα-
ρακειμένων εἰπεῖν, Ὡς μαλακῶς ἐσθίεις! καὶ
ἄρας τί τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης, Φῆσαι, τῆτι
ἄρα ὡς χρηστὸν ἐσὶ! καὶ ἐρωτήσαι μὴ ριγοῖ, καὶ
εἰ ἐπιβάλλεσθαι βέλεται, καὶ ἐτι περισεῖλαι
αὐτόν. Καὶ μὴ ταῦτα λέγων, πρὸς τὸ ἔς προσ-
πίπλων, ψιθυρίζειν καὶ εἰς ἐκεῖνον ἀποβλέπων,

moris habet: atque adeo ipsos osculatus, Probi
patris pullitiam! ait, exclamans. Crepidas ementi
si comes adfuerit, pedem dicet ipso calceo esse
concinniorem. Adeunte Illo ad amicorum ali-
quem, cursu praeire adfentator, & huic quidem,
Venit Ille, inquit, ad te: statimque reuersus, Ego,
ait, de tuo aduentu praemonui. Sane etiam,
quaecunque ad muliebre forum pertinent, didicit
iste omnia sedulo & diligenter ministrare. Nec
non ex omnibus conuiujs vinum primus laudare:
& illi assidue adsistens, dicere, Ut tu molliter co-
medis! & de iis, quae mensae sunt adposita, ali-
quid adtollens, Hoc, vero, ait, quam bonum est!
Quaerere etiam amat, numquid Ille frigeat: num-
quid tegi adhuc & amplius amicitri velit: & qui-
dem haec dicens, ad aurem hominis se inclinat,
eique aliquid insuffratur: in eundem etiam, dum

τοῖς

τοῖς ἄλλοις λαλεῖν. Καὶ τῷ παιδὸς ἐν τῷ
 θεάτρῳ ἀφελόμενος τὰ προσκεφάλαια, αὐτὸς
 ὑποσρῶσαι. Καὶ τὴν αἰκίαν φῆσαι ἐν ἡρχι-
 τεῖλονῆσθαι καὶ τὸν ἀγρὸν ἐν πεφυτεῦσθαι
 καὶ τὴν εἰκόνα ὁμοίαν εἶναι. Τὸ κεφάλαιον, τὸν
 κόλακᾶ ἐσι θεάσασθαι πάντα καὶ λέγοντα
 καὶ πράττοντα ἢ χαριεῖσθαι ὑπολαμβάνει.

Γ.

ΠΕΡΙ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.

Η δὲ ἀδολεσχία ἐστὶ μὲν διήγησις λόγων μα-
 κρῶν καὶ ἀπροβλεπτῶν. Ὁ δὲ ἀδολεσχῆς,
 τοῖς τοῖς ἐστὶν, οἷος ὃν μὴ γινώσκει, τῶν παρα-
 κηθεζόμενος πλησίον, πρῶτον μὲν τῆς ἐαυτοῦ

alios adloquitur, oculos defixos habet. Pulvinos
 in theatro puero ademptos, ipse substernit. Do-
 mum, ait, bene & ingeniose fuisse dimensam &
 aedificatam: agrum diligenter confitum: imagi-
 nem per esse similem. In summa, adscitatorem
 semper videas & facere omnia, & dicere, quae au-
 dientibus putat fore grata.

III.

DE GARRVLITATE.

Garrulitas est longorum & inconsideratorum
 sermonum effusio. Garrulus autem eius-
 modi est, qui vel apud ignotum, iuxtim ei adsi-
 dens, uxoris suae laudes praedicare instituat: de-

Α 5

γυναικὸς

γυναικὸς εἰπεῖν ἐγκώμιον· εἶτα ὁ τῆς νυκτὸς
 εἶδεν ἐνύπνιον, τῆτο διηγήσασθαι. Εἶθ' ἄνείχεν
 ἐπὶ τῷ δείπνῳ τὰ καθεύκασα διεξελθεῖν. Εἶτα
 δὲ προχωρῶντος τῆ πράγματος, λέγειν ὡς
 πολὺ πονηρότεροί εἰσιν οἱ νῦν ἄνθρωποι τῶν ἀρ-
 χαίων· καὶ ὡς ἄξιοι γεγόνασιν οἱ πυροὶ ἐν τῇ
 ἀγορᾷ. καὶ ὡς πολλοὶ ἐπιδημῶσι ξένοι καὶ
 τὴν θάλατταν ἐκ Διονυσίων πλάϊμον εἶναι· καὶ
 εἰ ποιήσειεν ὁ Ζεὺς ὕδωρ πλείον, τὰ ἐν τῇ γῆ
 βελτίω ἔσεται. καὶ ὅτι ἀγρὸν εἰς νέωτά γε-
 ωργήσει καὶ ὡς χαλεπὸν ἐστὶ τὸ ζῆν· καὶ ὡς
 Δαμιππος μυστηρίοις μεγίστην δάδα ἐσησε. καὶ,
 Πόσοι εἰσὶ κίονες τῆ Ἰοδεία; καὶ, Χθες ἡμεσα.
 καὶ, Τίς ἐστὶν ἡμέρα σήμερον; καὶ ὑπομένη τίς

inde, quod praecedenti nocte somniauerit, id nar-
 ret: tum, quaecunque in coena sibi fuerint adpo-
 sita, omnia sigillatim recenseat. Mox vero, ubi
 incaluerit, homines huius seculi dicet esse anti-
 quis deteriores: frumenta in foro vili venisse pre-
 tio: peregrinos esse in vrbe quamplurimos: mare
 statim a Dionysiis patere nauibus: &, si Iupiter
 pluerit, eorum, quae terra conduntur, meliorem
 fore prouentum: seque agrum suum in sequen-
 tem annum esse culturum: ait etiam, viuendi ra-
 tiones esse perdificiles: &, quum Mysteria agi-
 tarentur, Damippum facem omnium maxi-
 mam statuisse. Quaerit etiam, quot sint Odei
 columnae: &, Heri, ait, vomui: & Quotus
 hic est mensis dies? Quod si quis patien-

αὐτὸν,

αὐτὸν, μὴ ἀφίσασθαι. Καὶ, ὡς Βοηδρομιῶνος
 μὲν ἐστὶ τὰ Μυστήρια, Πυανεψιώνος δὲ Ἀπατέρια,
 Ποσειδεῶνος δὲ τὰ κατ' ἀγρὰς Διονύσια. Πα-
 ρασείσαντα δὴ δεῖ τὰς τοιαύτας τῶν ἀνθρώπων
 καὶ διαράμενον ἀπαλλάττεσθαι, ὅσις ἀπύρετος
 βέλεται εἶναι. Ἔργον γὰρ συναρκεῖσθαι τοῖς
 μήτε σχολῆν, μήτε σπερδὴν διαγινώσκουσιν.

Δ.

ΠΕΡΙ ΑΓΡΟΙΚΙΑΣ.

Η δὲ ἀγροικία δόξειεν ἀνεῖναι ἀμαθία ἀσχή-
 μων. Ὁ δὲ ἀγροικὸς, τοιοῦτός τις, οἷος κυ-
 κεῶνα πιάων, εἰς ἐκκλησίαν πορεύεσθαι καὶ τὸ
 μύρον φάσκειν ἐδὲν τῆ θυμὸς ἡδίων ὄζειν καὶ

tem se praebeat, numquam ille ab eo discedat.
 Narrabit Mysteria mense Boëdromione, Apaturia
 Pyanepsione, Posideone vero, quae ruri agitantur
 Dionysia, solita celebrari. Id genus homines de-
 missis manibus, grandique gradu, fugiat, oportet,
 quisquis febre carere volet. Difficile enim est
 cum iis durare, qui neque otii, neque negotii tem-
 pora distinguere norunt.

IV.

DE RVSTICITATE.

Rusticitas vero honestatis & decori ignorantio
 videri queat. At rusticus est, qui, hausto phar-
 maco, in concionem nihilominus prodeat: qui-
 que, vnguentum non suavius fragrare thymo, dicat:

μείζω

μείζω τῆ ποδὸς τὰ ὑποδήματα φορεῖν· καὶ
 μεγάλη τῇ φωνῇ λαλεῖν. Καὶ τοῖς μὲν φίλοις
 καὶ οἰκείοις ἀπιστεῖν, πρὸς δὲ τὰς αὐτῆ οἰκέτας
 ἀνακονῆσθαι περὶ τῶν μεγίστων καὶ τοῖς παρ'
 αὐτῆ ἐργαζομένοις μισθωτοῖς ἐν ἀγρῷ, πάντα
 τὰ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας διηγείσθαι. Καὶ ἀνα-
 βεβλημένος ἀνω τῆ γόνατος καθίζανει, ὥστε
 τὰ γυμνά αὐτῆ φαίνεσθαι. Καὶ ἐπ' ἄλλω
 μὲν μηδενὶ θαυμάζει, μήτε ἐκπλήττεσθαι ἐν
 ταῖς ὁδοῖς· ὅτ' ἂν δὲ ἴδῃ βῆν ἢ ὄνον, ἢ τράγον,
 ἐσηκῶς θεωρεῖν. Καὶ προαιρῶν δὲ τι ἐκ τῆ
 ταμείας, δεινὸς φαγεῖν καὶ ζωρότερον πιεῖν καὶ
 τὴν σιτοποιοῦν πειρᾶν λαθεῖν κατ' ἀλέσας μετ'
 αὐτῆς τοῖς εὐδον πᾶσι καὶ αὐτῷ τὰ ἐπιτήδεια.

calceos gestat pede grandiores: voce etiam alta
 loqui solet. Amicis necessariisque suis parum
 fidens, de rebus maximis ad famulos refert: quae-
 cunque in concione audiuit, omnia mercenariis
 suis, qui ruri apud ipsum opus faciunt, enuntiat.
 Saepe etiam veste ita supra genu subducta sedet,
 ut denudatae corporis partes conspici queant. In
 via aliorum quidem nihil admiratur, neque vlla
 re percillitur: sed si bouem, asinum, aut hircum vi-
 derit, ibi homo gradum sistere, & contemplari.
 Quumque aliquid e promptuarie cella depromit,
 decerptum inde frustum vorat: & vinum mera-
 cius potat: diligenter interim, ne hoc ancilla pa-
 nifica resciscat, cauens. Deinde vero cum illa
 molere, & quae sunt ad victum necessaria,
 tum sibi, tum vniuersae familiae, parare solet.

Καὶ

Καὶ ἀριστῶν δὲ ἅμα τοῖς ὑποζυγίοις ἐμβαλεῖν
 τὸν χορτὸν καὶ κόψαντος τὴν θύραν ὑπακῆσαι
 αὐτός. Καὶ τὸν κύνα προσηλασάμενος καὶ
 ἐπιλαβόμενος τῆ ῥύγχος, εἰπεῖν, ἔτος φυλάτ-
 τει τὸ χωρίον, καὶ τὴν οἰκίαν. Καὶ τὸ ἀργύ-
 ριον δὲ παρά τε λαβῶν ἀποδοκιμάζειν, λίαν
 μὲν λυπρὸν εἶναι, καὶ ἕτερον ἅμα ἀλλάττεισθαι.
 Καὶ εἴ τῳ ἀροτρον ἔχρησεν, ἢ κόφινον, ἢ δρέπα-
 νον ἢ θύλακον, ταῦτα τῆς νυκτὸς κατὰ ἀγρυ-
 πνίας ἀναμνησκόμενος. Καὶ εἰς ἄσυ κατα-
 βαίνων ἐρωτῆσαι τὸν ἀπαντῶντα, Πόσῃ ἦσαν
 αἱ διφθέροι καὶ τὸ τάριχος; καὶ, εἰ σήμερον
 ὁ ἀγὼν νεμηθῆναι ἀγει; καὶ εἰπεῖν, εὐθὺς ὅτι
 βέλεται καταβάς ἀποκείρασθαι. Καὶ ἐν

Inter prandendum, iumentis pabulum obiicit: & si
 quis fores pulsset, ipse aufcultat. Vocato etiam cane,
 & eius rostro manu prehenso. Hic, inquit, &
 agrum & domum custodit. Argentum quod ab
 aliquo acceperit, quasi tenue, aut nimis asperum,
 solet reiicere, & ut alio id sibi mutetur, postulare.
 Aratrum si cui forte utendum dederit, aut cophi-
 num, aut falcem, aut saccum, nocte intempetiua
 illa repetet, si per insomnium fuerit eorum recor-
 datus. In urbem cum venit, obuium quemque
 interrogans, Quanti, ait, pelles & fassamenta ve-
 nibant? & numquid hodie ludi nouam lunam
 adducunt? Dicit etiam, se, simul ac descenderit,

Βαλα-

βαλανεῖω δὲ ἄσαι. Καὶ εἰς τὰ ὑποδήματα δὲ ἤλθς ἐγκεῖσθαι καὶ τῆς αὐτῆς ὁδῆ παριῶν κομίσασθαι παρ' Ἀρχῆς τὴς ταρίχης.

E.

ΠΕΡΙ ΑΡΕΣΚΕΙΑΣ.

Η δὲ ἀρέσκεια, ἔστι μὲν, ὡς ὄρω περιλαβεῖν, ἐντευξίς ἐκ ἐπὶ τῶ βελτίστῳ ἡδονῆς παρασκευασμένη. Ὁ δὲ ἀρέσκος, ἀμέλει τοιούτος τις, οἷος πέρρωθεν προσαγορεύσας, καὶ ἄνδρα κράτιστον εἰπῶν, καὶ θαυμάσιος ἰκανῶς, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ μὴ ἀφιέναι καὶ μικρὸν προπέμψας, καὶ ἐρωτήσας ποτὲ αὐτὸν ὄψεται, ἐτι ἐπανῶν ἀπαλλάττεσθαι. Καὶ παρακληθεῖς δὲ πρὸς

tondere velle. Idem cantare in balneo, & clavis calceos suffigere, & quia eadem via erat, ab Archia fassamenta accipere, ac portare ipse, moris habet.

V.

DE BLANDITIA.

Blanditia, si quis eam definire velit, est congressio parum honestas voluptatis illecebras habens. Blandus vero is est, qui e longinquiore spatio aliquem salutare, & virum adpellare praestantissimum, fortunamque eius admirari soleat, & vtraque manu prehensens, non dimittat: sed aliquantisper comitatus, quaerens, quando sit illum visurus, vix tandem domum reuertatur, eius interim laudes praedicans. Idem captus arbiter,

δίαται,

διακταν, μὴ μόνον ᾧ πάρεστι βέλεσθαι ἀρέσκειν,
ἀλλὰ καὶ τῷ ἀντιδίκῳ, ἵνα κοινὸς εἶναι δοκῇ.
Καὶ τὸς ξένους δὲ εἰπεῖν, ὡς δικαιοτέρα λέγῃσι
τῶν πολιτῶν. Καὶ κεκλημένος δὲ ἐπὶ δείπνον,
κελεύσασθαι καλέσασθαι τὰ παῖδια τῶν ἐσιῶντων καὶ
εἰσιόντων, φῆσαι σύκῃ ὁμοιότερα εἶναι τῷ πατρὶ
καὶ προσαγαγόμενος φιλήσασθαι, καὶ παρ' αὐτὸν
καθίσασθαι καὶ τοῖς μὲν συμπάξεν αὐτὸς, λέγων,
Ἀσκὸς, Πέλεκυς τὰ δὲ ἐπὶ τῆς γαστρὸς εἶναι
καθεύδειν, ἅμα θλιβόμενος. Καὶ πλειστάκις
δὲ ἀποκείρασθαι, καὶ τὸς ὀδόντας λευκὰς ἔχειν,
καὶ τὰ ἱμάτια δὲ χρυσὰ μεταβάλλεσθαι, καὶ
χρυσάματα ἀλείφεσθαι. Καὶ τῆς μὲν ἀγορᾶς
πρὸς τὰς τραπέζας προσφοιτῶν τῶν δὲ γυ-

non ei tantum cui adest, sed aduersae etiam parti,
vt communis vtriusque amicus habeatur, grati-
ficari studebit. Peregrinos iustiora, quam ciues
loqui, dicit. Ad coenam inuitatus, conuiuii do-
minum, vt liberos suos vocet, rogabit: atque illis
ingredientibus, negabit ficum ficui tam esse simi-
lem, quam illi sint patri: deinde eos ad se vocabit,
osculatusque, sibi adsidere iubebit: & cum aliis io-
cans, en vtrem, inquiet, en securim: alios in si-
num incumbere dormientes, quamuis onere gra-
uetur, sinet. Comam saepius solet tondere; den-
tes nitidos habere; vestes, quae vsui adhuc esse
possint, mutare; vnguento vti. Ac fori quidem
in eam maxime partem ventitat, vbi sunt argen-
tiorum mensae: gymnasia vero illa frequentat,

γυμνασίων

νασίων ἐν τέτοις διατρίβειν, ἃ ἂν ἔφηβοι γυ-
 ννάζωνται· τὰ δὲ θεάτρα κατήσθαι, ὅτ' ἂν ἡ
 θεά, πλησίον τῶν στρατηγῶν. Καὶ ἀγοράζειν
 αὐτῷ μὲν μηδὲν, ξένοις δὲ εἰς Βυζάντιον ἐπιστάλ-
 ματα· καὶ Λακωνικὰς κύνας, εἰς Κύζικον· καὶ μέλι
 Ἰμμήτιον, εἰς Ῥόδον· καὶ ταῦτα ποιῶν, τοῖς ἐν
 τῇ πόλει διηγέισθαι. Ἀμέλει δὲ καὶ πίδακτον
 θρέψαι δεινός, καὶ τίτυρον κτήσασθαι, καὶ Σι-
 κελικὰς περιστεράς, καὶ δορκαδεῖς ἀσραγάλους,
 καὶ Θυριακὰς τῶν τρογγύλων ληκύθους, καὶ
 Βακληρίας τῶν σκολιῶν ἐκ Λακεδαιμόνος, καὶ αὐ-
 λαίαν ἔχουσαν Πέρσας ἐνφασμένους· καὶ αὐλί-
 διον παλαστρικὸν κόνιν ἔχον, καὶ σφαιριστήριον·
 καὶ τῆτο περιῶν χρᾶν αἰεὶ τοῖς φιλοσόφοις, τοῖς

in quibus se ephēbi exercent: in theatro autem &
 spectaculis iuxta ipsos praetores sedet. Idem in
 foro sibi quidem nihil, sed amicis, qui Byzantii
 sunt, mittenda munera emittat; nec non Laconi-
 cas canes, quas Cyzicum; & mel Hymettium
 quod Rhodum mittat; atque, haec se facere suis
 ciuibus, narrat. Praeterea solet idem simiam do-
 mi alere, satyrum emere, & columbas Siculas, nec
 non dorcadios talos, & Thyriacas ampullas, ex
 illis, quae forma sunt rotunda: item baculos, sive
 scipiones ex obliquis Lacedaemone aduectos, nec
 non aulaeum, cui sint Persae intexti: habet etiam
 idem paruulum atrium, puluere palaestrico re-
 spersum, & sphaeristerium: atque has aedium
 suarum partes solet ille obuio cuique, vel e phi-

σοφισαῖς,

σοφισαῖς, τοῖς ὀπλομάχοις, τοῖς ἁρμονικοῖς, ἐπιδείκνυσθαι καὶ αὐτὸς ταῖς ἐπιδείξεσιν ὑπερον ἐπεισιν, ἐπὶ τῷ εἰπεῖν τινα τῶν θεωμένων πρὸς τὸν ἕτερον, ὅτι τὰτα ἐστὶν ἡ παλαιστρα.

5.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΙΑΣ.

Η δὲ ἀπόνοια, ἐστὶν ὑπομονὴ αἰσχυρῶν ἔργων καὶ λόγων. Ὁ δὲ ἀπονενοημένος, τοῖς τὸς τις, οἷος ὁμόσαι ταχύ, κακῶς ἀκῆσαι, καὶ λαιδορηθῆναι δυνάμενος. Τῷ ἤθει ἀγοραῖος τις, καὶ ἀνασσευρμένος, καὶ παντοποιός. Ἀμέλει δυνατός καὶ ὀρχεῖσθαι νήφων τὸν κόρδακα, καὶ προσωπεῖον ἔχων ἐν καμικῷ χορῶ καὶ ἐν

Isophorum grege, vel sophistarum, vel eorum, qui se armis, aut musico cantu exercent, commodare, ut ibi artis suae periculum faciant: quod quidem dum illi faciunt, ipse de aliquo e spectatoribus alii dicit, Eccum tibi cuius est haec palaestra.

VI.

DE VAECORDIA, siue PERDITA
AVDACIA.

VAecordia est, per quam aliquis & facere quidvis, & loqui contra honestatem sustinet. Homo autem is est, qui iusiurandum facile suscipiat: qui male audire, ac conuitiis proscindi, fusque deque habeat. Moribus est veteratoris callidi improbique, & hominis spurci, ac quiduis audentis. Atque adeo non pudebit eum, saltate cordacem etiam sobrium, & in comico choro

B

θαύμασι

θαύμασι δὲ τὰς χαλκῆς ἐκλέγειν, καὶ ἕνατον
 παριῶν καὶ μάχουσαι τοῖς τὸ σύμβολον φέρου-
 σι, καὶ προῖκα θεωρεῖν ἀξίῃσι. Δεινὸς δὲ καὶ παν-
 δοχεῦσαι, καὶ πορνοβοσκῆσαι, καὶ τελωνῆσαι
 καὶ μηδεμίαν αἰσχρὰν ἐργασίαν ἀποδοκιμά-
 σαι, ἀλλὰ κηρύττειν, μαγειρεύειν, κυβευεῖν,
 τὴν μητέρα μὴ τρέφειν, ἀπάγεσθαι κλοπῆς,
 τὸ δεσποτῆριον πλείω χρόνον οἰκεῖν ἢ τὴν αὐτῆς
 οἰκίαν. Καὶ τῆτο δ' ἂν εἶναι δόξειε τῶν περι-
 ἴταμένων τὰς ὄχλους, καὶ προσκαλούντων με-
 γάλῃ τῇ φωνῇ καὶ παρεββῶγα, καὶ λοιδορο-
 μένων, καὶ διαλεγομένων πρὸς αὐτὰς· καὶ με-
 ταξὺ οἱ μὲν προσίασιν, οἱ δὲ ἀπίασι, πρὶν ἀκῆ-
 σαι αὐτῆ· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀρχὴν, τοῖς δὲ συλ-

personatum : & quum praestigiae spectantur, ad
 quemque spectantium adire & stipem aeream
 exigere : ac si quis tesseram adferens, gratis specta-
 re postulet, cum eo rixabitur. Cauponiam quo-
 que exercere, leno, ac portitor coactorque esse
 solet : ac qui a nullo turpi artificio se absteat ;
 praeco erit ; coquus erit ; aleator erit ; matri suae
 alimenta denegabit ; furti etiam conuictus, obtorto
 collo rapietur, atque in carcere diutius quam in
 suis aedibus habitabit. Est etiam iste ex iis, qui
 turbam circa se sistunt, & obuios ad se vocant,
 quibus cum voce magna & prae fracta loquun-
 tur, iisque maledicta ingerunt : atque illi interea
 partim accedunt, partim discedunt, priusquam
 quid sibi ille velit, audierint ; dum ille aliis prin-

λαβὴν,

λαβὴν, τοῖς δὲ μέρος τῆς πράγματος λέγει· ἐκ
 ἄλλως θεωρεῖσθαι ἀξίων τὴν ἀπόνοιαν αὐτῆ, ἢ
 ὅτ' ἂν ἢ πανήγυρις. Ἰκανὸς δὲ καὶ δίκαιος τὰς
 μὲν φεύγει, τὰς δὲ διώκει· τὰς δὲ ἐξόμνησθαι,
 ταῖς δὲ παρῆναι· ἔχων ἔχῃον ἐν τῷ προκοπῆι,
 καὶ ὄρμαθες γραμματιδίων ἐν ταῖς χερσίν. Οὐκ
 ἀποδοκιμάζων δὲ ἐδ' ἅμα πολλῶν ἀγοραίων
 στρατηγεῖν· καὶ εὐθύς τέτοις δανείζειν, καὶ τῆς
 δραχμῆς τόκον τρεῖς ἡμισβόλια τῆς ἡμέρας
 πράττεισθαι· καὶ ἐφοδεύειν τὰ μαγειρεῖα, τὰ
 ἰχθυοπωλεῖα, τὰ ταριχοπωλεῖα· καὶ τὴν τό-
 κος ἀπὸ τῆς ἐμπολήματος εἰς τὴν γνάθον ἐκλέ-
 γειν. Ἐργάδεις δὲ εἰσὶν οἱ τὸ σῶμα εὐλυτον ἔχον-

cipium, aliis vix syllabam, aliis partem aliquam
 de re tota refert, non aliter, quam in celebri homi-
 num conuentu, profligatum ac perditum ingeni-
 um suum spectari postulans. Litibus etiam, par-
 tim, quae ipsi intenduntur, partim, quas ipse aliis
 intendit, solet esse implicitus. atque in aliis ab-
 sentiam suam, iureiurando interposito, excusare,
 ad alias iudicio se sistere; in sinu quidem scrini-
 um, prae manibus vero forensium libellorum fa-
 sciculum habens. Quin etiam, quae eius est in-
 signita impudentia, ducem se rabulis forensibus
 praebet: ac mox illis pecunia foenori data, pro
 vsura drachmae cuiusque ternos semiobolos in
 dies exigit: saepe etiam popinas & macella, ubi
 pisces ac fassamenta veneunt, pererrat: nec non
 quos e nundinatione sua nummos conficit, solet
 eos in buccam condere. Sunt sane istiusmodi
 homines admodum difficiles, quorum quidem os

τες πρὸς λοιδορίαν, καὶ φθεγγόμενοι μεγάλη
τῇ φωνῇ, ὡς συνηχεῖν αὐτοῖς τὴν ἀγορὰν καὶ
τὰ ἐργασήρια.

Z.

ΠΕΡΙ ΛΑΛΙΑΣ.

Η δὲ λαλία, εἴ τις αὐτὴν ὀρίζεσθαι βέλοιο,
εἶναι ἀν δόξειεν ἀκρασία τῆς λόγου. ὁ δὲ
λάλος, τοιοῦτός τις, ὅιος τῶ ἐντυγχάνοντι εἰπεῖν,
ἀν ὅτι ἐν πρὸς αὐτὸν φθέγγεται, ὅτι ἔδεν λέγει.
καὶ ὅτι αὐτὸς πάντα οἶδε καὶ ἀν ἀκῆ αὐτῆ,
μαθήσεται. καὶ μετὰξὺ δὲ ἀποκριομένης
ὑποβάλλειν, εἶπας, Σὺ μὴ ἐπιλάθῃ ὃ μέλλεις
λέγειν καὶ, Ἐυγε ὅτι μὲ ὑπέμνησας καὶ, Τὸ λα-
λεῖν ὡς χρησιμὸν πα! καὶ, Ὁ παρελίπον. καὶ,

ad conuiciandum facile soluitur, atque id voce ita
contenta, ut eorum clamoribus & forum, & om-
nes tabernae perfunderent.

VII.

DE LOQUACITATE.

Loquacitas autem, si quis eam definire velit,
sermonis intemperantia esse videatur. Loquax
vero is est, qui soleat ei, quocum verba facit, di-
cere, quidquid ille narrare inceperit, Nihil dicis:
se rem omnem probe tenere: illum, si operam sibi
dare velit, intellecturum. Deinde respondentem
interpellans, Tu, ait, ne obliuiscaris eorum, quae
dicturus eras: &, Factum bene, quod in memori-
am reuocasti: &, Quam iuuat interdum sermo-
nes mutuos ferere! &, Quod praeterii: &, Cele-

Ταχύγε

Ταχύγε συνήκας τὸ πρᾶγμα καὶ, Πάλα, σὲ
 παρετήρην εἰ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐμοὶ κατενεχθήσῃ
 καὶ ἑτέρας ἀφορμὰς τοιαύτας πορίσασθαι, ὥστε
 μηδὲ αναπνεῦσαι τὸν ἐντυγχάνοντα. Καὶ ὅτ'
 ἂν γε τὲς καθ' ἓνα ἀποκναίῃ, δεινὸς καὶ ἐπὶ
 τὲς ἀθρόος καὶ συνεσηκώτας πορευθήναι, καὶ
 φυγεῖν ποιῆσαι μετὰ χρηματίζοντας. Καὶ
 εἰς τὰ διδασκαλεῖα δὲ καὶ εἰς τὰς παλαίστρας
 εἰσιῶν, καλύειν τὲς παῖδας προσμανθάνειν το-
 σαῦτα, καὶ προσλαλεῖν τοῖς παιδοτρίβαις καὶ
 διδασκάλοις. Καὶ τὲς ἀπιέναι φάσκοντας δει-
 νὸς προπέμψαι, καὶ ἀποκαταστῆσαι εἰς τὴν οἰ-
 κίαν. Καὶ πυθόμενος τὰς ἐκκλησίας ἀπαγ-
 γέλλειν· προσδιηγῆσασθαι δὲ καὶ τὴν ἐπ'

riter tu quidem rem percepisti; &, Pridem ex-
 spectabam, an eodem mecum recideres: aliasque
 huiusmodi occasiones loquendi captans, ne respi-
 rare quidem eos finit, quibuscum loquitur. Ac
 postquam singuli sunt ab eo ita enecti, tum ad
 eos accedere non veretur, qui plures vna coie-
 runt, eosque, de rebus seriis agentes, in fugam
 vertere. Sed & ludos ac palaestras ingressus, vt
 ne tantum pueri addiscant, solet efficere, verba
 interea cum corporum exercitatoribus, seu pae-
 dotribis, & ludimagistris funditans. Si quis, dis-
 cedere se velle, dicat, comitari ille, & domum
 vsque deducere ac prosequi. Si forte, quid
 sit in concione actum, rescierit, id aliis postea
 narrabit: tum de eo praelio, quod praetore

Ἀριστοφῶντος ποτὲ γενομένην τῆ ῥήτορος μάχην,
καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ἐπὶ Λυσάνδρῃ. Καὶ
ἕς ποτε λόγος αὐτὸς εἶπας ἠυδοκίμησεν ἐν τῷ
δήμῳ. Καὶ κατὰ τῶν πληθῶν γε, ἅμα διη-
γόμενος, κατηγορίαν παρεμβάλεῖν ὥστε τῆς
ἀκόντας, ἢ τοὶ ἐπιλαθέσθαι, ἢ νυσᾶσαι, ἢ
μεταξὺ καταλιπόντας ἀπαλλάττεσθαι. Καὶ
συνδικάζων δὲ, κωλύσαι κρῖναι· καὶ συνθεωρῶν,
θεάσασθαι· καὶ συνδειπνῶν, φαγεῖν. Λέγων
ὅτι χαλεπὸν τῷ λάλω ἐστὶ σιωπῶν· καὶ ὡς ἐν
ὕγρῳ ἐστὶν ἡ γλῶττα· καὶ ὅτι ἐκ αὐτῆς σιωπήσειεν,
εἰ τῶν χελιδόνων δόξειεν αὐτῷ εἶναι λαλίστερος.
Καὶ σκωπτόμενος ὑπομείναι· καὶ ὑπὸ τῶν αὐ-
τῆ παιδῶν, ὅταν αὐτὸν ἤδη καθεύδειν βεβλό-

Aristophonte, nobili illo oratore, commissum est,
longam narrationem contextet, item, de ea pugna,
quae a Lacedaemoniis, duce Lyfandro, est pugna-
ta: & si quid ipse vnquam pro concione cum aliqua
sua laude dixerit. Atque haec narrans, simul in vul-
gus inuehetur: idque tanto cum audientium tae-
dio, vt eorum alius, quae ab ipso dicuntur, obli-
uioni statim mandet, alius dormitet, alius lo-
quentem adhuc deferat, discedatque. Denique,
siue, ad iudicandum cum alio sedeat, iudicare:
siue, ad spectandum, spectare; siue, ad cibum su-
mendum, cibum sumere, confessorum impedit.
Quippe, inquit, loquaci durum est tacere: lin-
guam enim tanquam in vdo habet: atque adeo prae-
quavis hirundine garrulus videri malit, quam ta-
cere. Adeo, se irrideri, fert patienter: idque vel
a puerulis suis, qui somnum petitari, iubeant i-

ΜΕΝΑ

μενα κελύει λέγοντα ταῦτα, λαλεῖν τι ἡμῖν,
ὅπως ἂν ἡμῶς ὕπνος λάβῃ.

H.

ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΠΟΙΑΣ.

Η δὲ λογοποιία, ἔστι σύνθεσις ψευδῶν λόγων
καὶ πράξεων, ἣν βέλεται ὁ λογοποιῶν. Ὁ
δὲ λογοποιός, τοῖστίς τις, οἷος ὑπαντήσας τῷ
φίλῳ, εὐθύς καταβαλὼν τὸ ἦθος, καὶ μειδιά-
σας, ἐρωτῆσαι, Πόθεν σὺ, καὶ τί λέγεις; καί,
ἔχεις περὶ τῶδε εἰπεῖν καινόν; καὶ ἐπιβαλὼν
ἐρωτᾶν, Μὴ λέγεται τι καινότερον; καὶ μὴν
ἀγαθὰ γέ ἐσι τὰ λεγόμενα· καί, ἐκ εἰσῆσας
ἀποκρίνασθαι, εἰπεῖν, Τί λέγεις; ἔδεν ἀκήκοας;

psum aliquid sibi narrantem, verba facere: vt ita
nobis, inquit, somnus obrepit.

VIII.

DE FAMIGATIONE, sive RVMO-
RVM CONFICTIONE.

Famigeratio est factorum dictorumque ad ar-
bitrium ipsius fingentis confictio. Famigera-
tor autem is est, qui obuius amico factus, statim
mutato vultu ac renidens, interroget, Vnde tu,
& quid ais: & Habesne super hoc noui quidquam?
& pergens interrogare, Nihilne, inquit, noui di-
citur? atqui fausta sane sunt & laeta, quae vulgo
narrantur: tum autem prius quam ille respon-
deat, Quid ais, inquit, nihil audiisti? Ergo ego

B 4

Δοκῶ

Δοκῶ μοί σε εὐωχῆσθαι καινῶν λόγων. Καὶ ἔστι
 αὐτῶ ἡ στρατιώτης, ἡ παῖς Ἀσεῖς τῆ ἀυλητῆ,
 ἡ Λυκῶν ὁ ἐργολάβος παραγεγονώς ἐξ αὐτῆς
 τῆς μάχης, & φησὶν ἀκηκοέναι· αἱ μὲν ἐν ἀνα-
 φοραῖ τῶν λόγων τοιαῦτά εἰσιν αὐτῆ, ὧν ἔδειξ
 ἂν ἔχοι ἐπιλαβεσθαι. Δηγεῖται δὲ τέττας
 Φάσκων λέγειν, ὡς Πολυσπέρχων καὶ ὁ βασι-
 λεὺς μάχῃ νενίκηκε, καὶ Κάσσανδρος ἐζώγηται.
 Καὶ εἶπη τις αὐτῶ, Σὺ δὲ ταῦτα πιστεύεις;
 Φῆσαι· τὸ πρᾶγμα βοᾷσθαι γὰρ ἐν τῇ πόλει
 καὶ τὸν λόγον ἐπεντείνειν· καὶ πάντα συμφω-
 νεῖν ταυτὰ γὰρ λέγειν περὶ τῆς μάχης· καὶ
 πολὺν τὸν ζῶμον γεγονέναι. Εἶναι δὲ αὐτῶ καὶ
 σημεῖον τὰ πρόσωπα τῶν ἐν τοῖς πράγμασι·

te, sicut video, rerum nouarum epulis laute ex-
 cipiam. Ac statim est illi aut miles aliquis, aut
 Altei tibicinis puer, aut manceps Lyco, qui ex
 ipso praelio sit reuersus, a quo se dicat audiisse:
 auctores siquidem ille tales eorum, quae dicitur,
 profert, quos nemo queat arguere. Refert autem,
 accepisse se ab illis, Polysperchontem cum rege
 hostes praelio fudisse, & superasse, Cassandrum-
 que viuum in hostium potestatem venisse. Quod
 si quis ei dicat, Tu autem haec credis? Imo, in-
 quiet; rem enim clarissima omnium voce tota
 vrbe ferri; rumore crescere; omnes congruere;
 eadem enim de praelio ab omnibus narrari: ma-
 gnum nimirum ea pugna factum esse factum.
 Idque se ex eorum etiam vultu, qui rem gerunt

ὄραῶν

εἶράν γὰρ αὐτῶν πάντων μεταβεβληκότα. Λέγει δ' ὡς καὶ παρακήκοε παρὰ τέτοις κρυπτόμενον τινα ἐν οἰκίᾳ, ἥδη πέμπτην ἡμέραν ἦκοντα ἐκ Μακεδονίας, ὃς πάντα ταῦτα εἶδε. Καὶ ταῦτα πάντα διεξιών, πῶς αἴεσθε; πῶς ἀπὸ τῆς σχετλιάζει. Λέγων, δυσυχῆς Κάσανδρος! ὦ ταλαίπωρος! ἐν θυμῷ τὸ τῆς τύχης; ἀλλ' ἐν ἰσχυρὸς γενόμενος. Καὶ δεῖ δὲ αὐτὸ σε μόνον εἶδεναι πᾶσι δὲ τοῖς ἐν τῇ πόλει προσεδράμηκε λέγων. Τῶν τοιούτων ἀνθρώπων τεθαύμακα τί ποτε βέλονται, λογοποιῶντες· ἔ γὰρ μόνον ψεύδονται, ἀλλὰ καὶ ἀλυσιτελεῶς ἀπαλλάττῃσι. Πολλὰ γὰρ αὐτῶν οἱ μὲν ἐν τοῖς βαλανείοις περιβάσει ποιῶμενοι, τὰ ἱμάτια

publicam, colligere; quem viderit ipsis penitus immutatum. Addit deinde se inaudisse, quendam, qui ex Macedonia aduenerit, quique omnibus, quae gesta sunt, interfuerit, quintum iam diem ab illis domi occultari. Atque ubi haec commemorauit, miserationes adiicit: at scin', quomodo? sane quam persuasibiliter. O infelicem, inquit, Cassandrum! O virum aerumnosum! En Fortuna quid possit: At fuit certe Cassander praepotens. Te vero, ait, tacitum hoc tecum habere oportet: Ipse autem ad ciuium vnumquemque adcurrit, vt ei omnia narret. Equidem mirari soleo, quid sibi homines hoc genus falsis rumoribus fingendis spargendisque velint: quae res, vt taceam mendacii turpitudinem, non raro ipsis incommoda euenit. Factum enim saepe, vt dum isti in balneis concursus facerent,

ἀποβεβλήκασιν οἱ δ' ἐν τῇ σοᾷ πεζομαχίᾳ
καὶ ναυμαχίᾳ νικῶντες, ἐρήμους δίκας ὠφληκᾶ-
σιν. εἰσὶ δ' οἱ, καὶ πόλεις τῷ λόγῳ κατὰ κρά-
τος αἰρούντες, παρεδειπνήθησαν. Πάνυ δὴ
ταλαίπωρον αὐτῶν ἐστὶ τὸ ἐπιτήδευμα· ποία
γὰρ ἔσῃ, ποία δὲ ἐργασηρίῳ, ποία δὲ
μέρει τῆς ἀγορᾶς ἔδημερευσιν, ἀπαυδᾶν ποι-
ῶντες τὰς ἀκοντάς ἕτως, καὶ καταπονῶντες
ταῖς ψευδολογίαις;

Θ.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΙΣΧΥΝΤΙΑΣ.

Η δὲ ἀναισχυντία ἐστὶ μὲν, ὡς ὄρα λαβεῖν,
καταφρόνησις δόξης αἰσχυρῆ ἕνεκα κέρδους.

vestes interea suas furto amitterent: alii, dum in porticu, aut pedestri, aut nauali praelio vincunt, quod vadimonium non stitissent, grauiter multati sunt. Quibusdam etiam, dum vrbes verbis suis fortiter caperent, coena interea loci periit. Enim vero misera est istorum vita & conditio: nam, quae porticus est, quae officina, quae fori pars, in qua dies non traducant integros, magno cum audientium, quos falsis suis narrationibus obtundunt, taedio?

IX.

DE IMPVDENTIA.

Impudentiam definire licet, famae neglectum tur-
pis quaestus gratia. Impudens autem is est, qui

Ο δὲ

Ὁ δὲ ἀναίσχοντος, τοῖστος, οἷος πρῶτον μὲν
 ὄν ἀποσπερεῖ, πρὸς τῆτον ἀπελθὼν δανείξοσθαι,
 εἶτα θύσας τοῖς θεοῖς, αὐτὸς μὲν δειπνεὶ παρ
 ἐτέρῳ, τὰ δὲ κρέα ἀποτιθέσθαι ἀλσὶ πάσας
 καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ἀκόλῃστον, δένου
 ἀπὸ τῆς τραπέζης ἄρτον, καὶ κρέας ἄρας, καὶ
 εἰπεῖν, ἀκρόντων πάντων, Εὐωχῶ, Τίβιε. Καὶ
 ὀφωνῶν δὲ, ὑπομιμνήσκει τὸν κρεωπῶλην, εἴτι
 χρήσιμος αὐτῷ γέγονε· καὶ ἐσηκῶς πρὸς τῷ
 σαθμῶ, μάλιστα μὲν κρέας, εἰ δὲ μὴ, ὅσῃν εἰς
 τὸν ζυγὸν ἐμβάλλειν· καὶ εἰ μὲν λάβῃ, εὐ
 χεῖ· εἰ δὲ μὴ, ἀρπάσας ἀπὸ τῆς τραπέζης
 χολίκιον, ἀμα γελῶν ἀπαλλάττεσθαι. Καὶ
 ξένοις δὲ αὐτῷ θεῖαν ἀγοράσας, μὴ δὲς τὸ μέ-

folet, pecuniam mutuo rogaturus, ad eum accedere,
 cuius aliquid per fraudem detineat: deinde, quum
 sacra diis facit, carnes, victimae suae, sale asper-
 sas, condit, ipse apud alium coenans: atque ibi
 pedisequum suum compellans, sublati de mensa
 carnum frusto, & pane, in omnium auribus, Tu,
 vir honeste, (Tibie,) inquit, epulare hilariter.
 Quando obsonatur, lanium meminisse iubet, si
 vlla vmquam in re fuerit de eo bene meritus; de-
 inde autem trutiniae adfistens, principio quidem
 carnes, sed si id non possit, os saltem aliquid
 in lancem iniiciet: quod si auferre queat, id
 optime: si non, tum ille e mensa, vel aliquid
 intestinorum frustum rapiet, & cum risu discedet.
 Iam si peregrinis, apud se diuertentibus, locum in

ρος,

ρος, θεωρεῖν ἄγειν δὲ καὶ τῆς ἡεῖς εἰς τὴν ὑσε-
 ραίαν, καὶ τὸν παιδαγωγόν· καὶ ὅσα ἐωνημένος
 ἄξιά τις φέρει, μεταδῶναι κελεύσασθαι καὶ αὐτῶ.
 Καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν οἰκίαν ἐλθὼν, δανείζε-
 σθαι κριθὰς, ποτὲ δὲ ἄχυρον καὶ ταῦτα χρή-
 σαντας, ἀναγκάσαι ἀποφέρειν πρὸς αὐτόν.
 Δεινὸς δὲ καὶ πρὸς τὰ χαλκεῖα, τὰ ἐν τῷ βα-
 λανείῳ, προσελθὼν, καὶ βάψας ἀρύταναν,
 βοῶντος τῷ βαλανέως, αὐτὸς αὐτῷ καταχέ-
 ασθαι, καὶ εἰπεῖν, ὅτι λέλθται, ἀπιῶν· καὶ κεῖ,
 οὐδεμία σοὶ χάρις.

theatro ad spectandum emerit, ipse quoque, nullo
 pro capite suo dato aere, spectatum veniet: quin
 etiam liberos suos cum paedagogo eorum, secum
 postero die ducere non dubitabit. Quaecumque
 autem paruo emta ferentem aliquem viderit,
 sibi quoque communicari iubebit. Et vbi ad
 aedes alienas venerit, vel hordeum, vel, si vsus
 ita tulerit, paleam mutuaturus, eos coget, a qui-
 bus acceperit, id quod dederint, domum sibi ad-
 portare. Saepe etiam in balneis ad aena acce-
 dens, postquam arytaenam merfām repleuit, sese
 ipse, non sine magno balneatoris clamore, per-
 fundit: dein discedens, Laui, inquit: & ad bal-
 neatorem conuersus, Ego vero, ait, gratiam tibi
 nullam,

I. ΠΕΡΙ

I.

ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΛΟΓΙΑΣ.

Η δὲ μικρολογία, ἐστὶ Φειδωλία τῆ διαφόρεως ὑπὲρ τὸν καιρὸν. Ὁ δὲ μικρολόγος, τοιούτος τις, οἷος ἐν τῷ μηνὶ ἡμιαβόλιον ἀπαιτεῖν ἐπὶ τὴν οἰκίαν καὶ συσσιτῶν ἀριθμεῖν πόσας κύλικας ἕκαστος πέπωκε καὶ ἀπάρχεσθαι ἐλάχισον τῇ Ἀρτέμιδι τῶν συνδειπνούντων. Καὶ ὅσα μικρὰ τις πριάμενος λογιζέται, πάντα φάσκειν εἶναι ἀγαθὰ. Καὶ οἰκέτης χύτραν, ἢ λοπάδα κατὰξαντος, εἰς πρᾶξαι ἀπὸ τῶν ἐπιτηδείων. Καὶ τῆς γυναίκος ἀποβαλέσης τρίχαλκον, οἷος μεταφέρειν τὰ σκεύη, καὶ τὰς κλίνας, καὶ τὰς κιβωτὰς, καὶ διφᾶντὰ καλύμ-

X.

DE SORDIDA PARSIMONIA.

Sordida parsimonia est studium parcendi sumptibus, ultra modum. Sordide parcus is est, qui a sodalibus apud se conuiuia agitare solitis, tanquam pro menstrua domus pensione, semiobulum exigat: & in conuiuio, quot quisque calices educat, numeret: qui etiam ex omnibus conuiujs Dianae minima libamenta offerat. Iam quaecunque ei quispiam fert impensā, etsi paruo emta, nimio tamen constare dicet. Si famulus ollam, aut patinam fregerit, de eius demenso tantum detrahet, quanti erat, quod fractum est. Quod si vxor trichalcum amiserit, ille vero omnem supellectilem, lectos etiam, atque capias, loco mouebit,

ματα.

ματα. Καὶ εἴαν τι πωλῆ, τοσούτῃ ἀποδοσθαι, ὥστε μὴ λυσιτελεῖν τῷ πριμμένῳ. Καὶ ἐκ ἂν εἶσαι, ἕτε συνοτραγήσαι, ἐκ τῶν αὐτῶν κήπευ, ἕτε διὰ τῶν αὐτῶν ἀγρῶν πορευθῆναι, ἕτε ἐλάαν, ἢ Φοίνικα, τῶν χαμαὶ πεπρωκότων ἀνελεσθαι. Καὶ τὰς ὄρας δὲ ἐπισκοπεῖσθαι ὁσημέραι, εἰ διαμένουσιν οἱ αὐτοί. Δεινὸς δὲ καὶ ὑπερημερίαν πράξαι, καὶ τόπον τόκῃ καὶ Ἐσιῶν τὰς δημότας, μικρὰ τὰ κρέα κόψας παραθεῖναι καὶ ὄψωνῶν, μηδὲν πριμμένος εἰσελθεῖν. Καὶ ἀπαγορεῦσαι τῇ γυναικὶ μῆτε ἄλας χρωννύειν, μῆτε ἐλλύχνιον, μῆτε κύμινον, μῆτε ὀρίγανον, μῆτε ἔλας, μῆτε σέμματα, μῆτε θυλήματα· ἀλλὰ λέγειν, ὅτι τὰ μικρὰ ταῦτα πολλὰ

& omnia stragula scrutabitur. Quidquid vendit, tanti vendit, vt emtori ea res cedere bono non queat. Ficum de suo horto neminem gustare siverit: neminem per fundum suum transire: aut vllam cadiuam oliuam, palmulamue, auferre. Quotidie terminos inspectat suos, ecquid immoti eodem loco iidem maneant. Porro autem debitum, si quis, die praestituta, non soluerit, poenam pro mora, atque adeo vsurae vsuram solet exigere. Populares conuiuio accipiens, minutas adponet carnes: quumque ad obsonandum exierit, saepe vacuus domum reuertetur, Vxori solet edicere, ne cuiquam salem, aut ellychnium, aut cyminum, aut origanum, vel etiam farris quidquam, vel corollam vllam, vel libum vllum commodet: Magnam enim, inquit, parua haec tandem

ἔστι τῷ ἑνῆαυτῷ. Καὶ τὸ ὅλον δὲ τῶν μικρολόγων καὶ τὰς ἀργυροθήκας ἐς ἰδεῖν εὐρωτιώσας, καὶ κλείς ἰωμένας· καὶ αὐτὰς δὲ φορῶντας ἐλάττω τῶν μικρῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐκ ληκυθίων μικρῶν πανυ ἀλειφομένους, καὶ ἐν χρῶν κειρομένους, καὶ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας ὑπολυομένους, καὶ πρὸς τὰς γναφεῖς διατενομένους, ὅπως τὸ ἱμάτιον αὐτοῖς ἔξει πολλὴν γῆν, ἵνα μὴ ῥυπαίνηται ταχύ.

IA.

ΠΕΡΙ ΒΔΕΛΥΡΙΑΣ.

ΟΥ χαλεπὸν δὲ ἔστι τὴν βδελυρίαν διορίσασθαι· ἔστι γὰρ παιδία ἐπιφανῆς καὶ ἐπονείδιστος. Ὁ δὲ βδελυρὸς, τοιῶτος, οἷος ὑπαν-

in anno summam efficiunt. In summa, sordidorum istorum hominum oculos videas situ oblitos, claves ferrugine illitas: ipsos quin etiam videre licet vestes gestare intra quam modicas: guttulos, ex quibus vngantur, paruulos habere: capite esse, ad cutem, adtonfo: calceos, medio die, exuere: & cum fullonibus. obnixe agere, vt, ad poliendam suam vestem, cretae multum adhibeant, ne sordes facile contrahat.

XI.

DE IMPVRITATE, siue MORIBVS IMPVRIS.

Impuritatem vero definire non est difficile: Est siquidem iocus ludusue euidentis nimis ac flagitiosus. Impurus vero is est, qui, si in liberam mu-

τήσας

τήσας γυναῖξιν ἐλευθέρας, ἀνασυράμενος, δείξαι
 τὸ αἰδοῖον. Καὶ ἐν θεάτρῳ κροτεῖν, ὅτ' ἂν οἱ
 ἄλλοι πάυωνται, καὶ συρίττειν, ἕς ἡδέως θεω-
 ρῶσιν οἱ λοιποὶ· καὶ ὅτ' ἂν σιωπήσῃ τὸ θεάτρον,
 ἀνακύψας ἐρυγεῖν, ἵνα τῆς καθήμενης ποιήσῃ
 μεταστροφῆναι. Καὶ, πληθύσεως τῆς ἀγορᾶς,
 προσελθὼν πρὸς τὰ κάρυα, ἢ τὰ μυρτά, ἢ
 τὰ ἀκρόδρα, ἐσηκῶς τραγηματίζεσθαι, ἀμὰ
 τῷ παλῶντι προσλαλῶν. Καὶ καλέσαι δὲ τῶν
 παριόντων ὀνομασί τινα, ἧ μὴ συνήθης ἐστὶ· καὶ
 σπεύδοντα δὲ πρὸς ὄρων, περιμεῖναι κελεύσασθαι.
 Καὶ ἠτιωμένῳ δὲ μεγάλην δίκην ἀπίοντι ἀπὸ
 τῆς δικαστηρίας προσελθεῖν, καὶ συνησθῆναι. Καὶ
 ὄψωνεῖν ἑαυτὸν, καὶ αὐλητρίδας μισθῶσθαι

lieres incidat, veste subducta, pudenda illis ostendat. In theatro, reliquis tacentibus, ipse plaudit: & quos alii libenter spectant, ipse sibilis confectatur: & toto theatro, ad spectandum intento, ipse, resupinato corpore, ructat, ut, qui sedent, oculos auertere necesse habeant. Ac, quando maxime frequens est forum, ad nuces, mala, & reliquos omnis generis fructus accedens, ibique stans, de iis comedit, sermones interea cum eorum venditore serens. Non etiam dubitat praetereuntium aliquem, nulla sibi familiaritate iunctum, nominatim compellare: & si quem aliquo properantem videat, iubebit expectare. Solet etiam, ad eum, qui, in grandis pecuniae iudicio, causa ceciderit, redeuntem e iudicio, accedere, & ei gratulari: quumque sibi obsonia emerit, & tibi-

καὶ

καὶ δεικνύειν δὲ τοῖς ἀπαντῶσι τὰ ὠφνημένα,
καὶ παρακαλεῖν ἐπὶ ταῦτα· καὶ διηγείσθαι
πρὸς πρὸς κρείων, ἢ μυροπῶλιον, ὅτι με-
θύσκεσθαι μέλλει. Καὶ οἰνοπῶλῶν, κεκραμέ-
νον τὸν οἶνον τῷ φίλῳ ἀποδόσθαι. Καὶ ἐπὶ
θεάντηνικὰ δὲ πορεύεσθαι ποιῶν τὰς ἡμεῖς, ἡνίκα
πρῶτα ἀφίᾳσιν οἱ θεατρῶναί· καὶ ἀποδημῶν
δημοσία, τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐφόδιον οἶκοι
καταλιπεῖν, παρὰ δὲ τῶν συμπροσβευτῶν δα-
νεῖσθαι. Καὶ τῷ ἀκολέθῳ ἐπιθεῖναι μείζον
φορτίον, ἢ δύναται φέρειν, καὶ ἐλάχισα ἐπι-
τήδεια τῶν ἱκανῶν. Καὶ τῶν ξενίων τὸ μέρος
τὸ αὐτῆ ἀπατήσας ἀποδόσθαι. Καὶ ἀλειφό-
μενος ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ εἰπῶν, Σαπρόνγε τὸ

cinas conduxerit, vt cuique obuius fuerit factus,
obsonia illi ostendere, & ad ea inuitare: idemque
ad tonstrinam aut tabernam vngentariam adstans
narrat, velle se mox ad ebrietatem vsque bibere.
Vinum vendens, etiam amico dilutum dabit. Ad
ludos, quando maxime spectandum est, liberos suos
ire non finit: tunc finit, quando gratis per thea-
trorum redemptores licet spectare. Cum legatus
peregre proficiscitur, relicto domi viatico, quod
publice accepit, a legationis sociis mutuo rogabit.
Moris etiam habet, famulum, itineris comitem,
onerare quidem sarcinis supra modum, victum
vero ei suppeditare anguste nimis, & infra modum.
Lautia si cum aliis acceperit, suam portionem
petet, vt eam statim vendat. In balneis lauans,
puerulo adpellato, Nam hercule tu, inquit, ole-

C

ἐλαίου

ἐλαμον ἐπρία, τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀλλοτρίῳ ἀλεί-
 Φεσθαι. Καὶ τῶν εὐρισκομένων χαλκῶν ἐν ταῖς
 ὁδοῖς πρὸς τῶν οἰκετῶν, δεινὸς ἀπαυτῆσαι τὸ
 μέρος, κοινὸν εἶναι φήσας τὸν Ἑρμῆν. Τὰ δὲ
 δὴ τοιαῦτα· Φειδωνίῳ μέτρῳ τὸν πύνδακα ἐγ-
 κεκρωσμένῳ μετρεῖν αὐτὸς τοῖς ἔνδον τὰ ἐπιτή-
 δεα, σφόδρα ἀποφῶν. Ὑποπρίασθαι φίλα
 ἐπιλαβῶν ἀποδόσθαι. Ἀμέλει δὲ καὶ χρεὸς
 ἀποδιδῆς τριάκοντα μνῶν, ἑλάττω τέτρασι
 δραχμαῖς ἀποδιδόναι· καὶ φράτορας ἐσιῶν, αἰ-
 τεῖν τοῖς αὐτῶν παισὶν ἐκ τῆς κοινῆς ἔσθης· τὰ δὲ
 καταλειπόμενα ἀπὸ τῆς τραπέζης ἡμίση τῶν
 ραφανίδων ἀπογράφεσθαι, ἵνα οἱ διακονῶντες
 παῖδες μὴ λάβωσιν.

vin nimis rancidum mercatus es: & simul alieno
 se inungit. Quod si quos pueri nummos aereos,
 vt fit, in via repererint, partem inde sibi poscet, il-
 lud vsurpans: Mercurium esse communem. Eius-
 dem hominis sunt haec quoque: Phidonia men-
 sura si quid metiatur, eam adhibet, cuius sit fun-
 dum collisum, & introrsus adactum: domesticis
 suis demensum ipse perquam studiosè radens
 metitur. E si triginta minas soluere habeat,
 vt quatuor tamen drachmae de solido desideren-
 tur, operam dabit: quando etiam tribules con-
 uuiuo accipit, solet pueris suis obsonia e com-
 muni postulare: dimidiatos vero raphanos, si quis
 forte de mensa tollantur, annotat, ne eos pueri
 ministrantes capiant.

IB.

ΠΕΡΙ ΑΚΑΙΡΙΑΣ.

Η μὲν ἐν ἀκαιρία, ἔσιν ἐπίτευξις λυπῆσθαι
τὰς ἐντυγχάνοντας. Ὁ δὲ ἀκαιρος, τοιῶ-
τός τις, οἷος ἀσχολημένω προσελθῶν ἀνακοι-
νῆσθαι καὶ πρὸς τὴν αὐτῆ ἐρωμένην καμᾶζειν
πυρέτῃσιν. Καὶ δίκην ὠφληκότα εγγυῆς
προσελθῶν, κελεύσασα αὐτὸν ἀναδέξασθαι. Καὶ
μαρτυρήσων παρεῖναι, τῷ πράγματι ἤδη κε-
κριμένῳ. Καὶ κεκλημένος εἰς γάμους, τῷ γυ-
νοικεῖα γένεσι κατηγορεῖν. Καὶ ἐκ μακρῆς ὁδῶ
ἤκοντας ἄρτι, παρακαλεῖν εἰς περίπατον. Δεινὸς
δὲ καὶ προσάγειν ὠνητὴν πλείω δίδοντα ἤδη

XII.

DE INTEMPESTIVITATE, siue IN-
SCITIA TEMPORIS.

Intempestiuitas est congressio molesta iis, qui-
buscum congruendiis. Homo autem intem-
pestius is est, qui, ad amicum occupatum acce-
dens, velit, re communicata, cum illo delibera-
re: quique ad amicam suam, febriliter laborantem,
veniat commissatum. Solet etiam eum, qui iam
ante fuerit ex sponsu condemnatus, adire, rogans,
ut pro se quoque intercedere velit. Et ad dicen-
dum testimonium tunc venit, quum res est iu-
dicata. Ad nuptias vocatus, in mulierum genus
inuchitur. Eos, qui e longinquo itinere modo
aduenerint, ad deambulandum secum inuitat.
Re iam vendita, emptorem adducit, qui pluris

C 2

πεπρα-

πεπρακότι. Καὶ ἀκηκόστας, καὶ μεμαθηκό-
 τας ἀνίσασθαι ἐξ ἀρχῆς διδάσκων. Καὶ πρό-
 θυμος δὲ ἐπιμεληθῆναι, ἀ μὴ βέλεται τις γε-
 νέσθαι, αἰσχύνεται δὲ ἀπείρασθαι. Καὶ
 θύοντας, καὶ ἀναλίσκοντας ἤκειν τόμον ἀπαι-
 τήσων. Καὶ μασιγυμένους οἰκέτες παρεστῶς, δι-
 ηγεῖσθαι, ὅτι καὶ αὐτῆ ποτε παῖς ἔτω πηγαῖς
 λαβῶν ἀπήγξατο. Καὶ παρὰν διαίτη, συγ-
 κρέειν, ἀμφοτέρων βελομένων διαλύεσθαι. Καὶ
 ὄρχησόμενος ἀψασθαι ἐταίρους μηδέπω μεθύον-
 τος.

fit emturus. Saepe etiam, e medio hominum sibi
 adfidentium surgit, ut rem illis, orsus a capite, ex-
 ponat, quam omnes iam audiuerint, ac pernorint.
 Et quae nollet quidem aliquis, sed denegare ta-
 men erubescit, ad illa curanda promptus est. Ad
 eos, qui sacra faciunt, & epulas concelebrant, ac-
 cedit, ut aliquam inde partem auferat. Quod si,
 praesente eo, famulus caedatur; sibi quoque pue-
 rum aliquando fuisse, narrabit, qui, similiter virgis
 caesus, se suspendit. Item captus arbiter, duos
 litigantes, quorum vterque rem transigi optat,
 inter se committere. Denique saltaturus, socium
 manu prehendit, qui nondum sit vino madi-
 dus.

Γ. ΠΕΡΙ

Π.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΕΡΓΙΑΣ.

Αμέλει περιεργία δόξειεν εἶναι προσποίησης
 τις λόγων καὶ πράξεων, μετ' εὐνοίας. Ὁ δὲ
 περιεργός, τοῦτός τις, οἷος ἐπαγγέλλεσθαι
 ἀνασῆς ἢ μὴ δυνήσεται. Καὶ ὁμολογεμένους τῶν
 πραγμάτων δικαίους εἶναι, ἐν τινὶ σῆς, ἐλεγχθῆ-
 ναι. Καὶ πλείω δὲ ἐπαναγκάσαι τὸν παῖδα
 κεράσαι, ἢ ὅσα δύνανται οἱ παρόντες ἐκπιεῖν.
 Καὶ διείργειν τὰς μαχομένους, καὶ ἑξ' ἑ γινώσκει.
 Ἀτραπῆς ἠγήσασθαι, εἴτα μὴ δύνασθαι εὐρεῖν
 ἢ πορεύεται. Καὶ τὸν στρατηγὸν προσελθῶν
 ἐρωτῆσαι, πότε μέλλει παρατάττεσθαι, καὶ

XIII.

DE SEDVLITATE INEPTA.

Περιεργία (quam liceat sedulitatem ineptam
 dicere) est dictorum factorumque simulatio,
 cum significatione benevolentiae. Mores eius-
 modi hominis ita sunt. Facile surgens e medio,
 in se recipit, quibus praestandis par non sit. Rem,
 quae omnium confessione iusta est, pluribus
 verbis, in aliquo inhaerens, docere instituit,
 nullo modo posse argui. Puerum vini amplius
 miscere cogit, quam quantum omnes, qui ad-
 sunt, conuiuiae, queant ebibere. Contendentes
 pugnantisque inuicem instigat. Solet etiam
 viam praecire, quam ignoret ipse: cuius quidem
 exitum mox inuenire nequeat: & ad ducto-
 rem exercitus accedens, rogare, cequando sit
 aciem ad dimicandum instructurus: nec non,

τί μετὰ τὴν ἄριον παραγγέλλει. Καὶ προσ-
 ελθὼν τῷ πατρὶ εἶπεν, ὅτι ἡ μήτηρ ἤδη κα-
 θεύδει ἐν τῷ δωματίῳ. Καὶ ἀπαγορεύοντος
 τῷ ἱατρῷ, ὅπως μὴ δώσει οἶνον τῷ μαλακισθ-
 μένῳ, φήσας, βέλεσθαι διάπειραν λαμβάνειν,
 εὐτρεπίσαι τὸν κακῶς ἔχοντα. Καὶ γυναικὸς
 δὲ τελευτησάσης, ἐπιγράψαι ἐπὶ τὸ μνήμα, τῷ
 τε ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ τῷ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς,
 καὶ αὐτῆς τῆς γυναικὸς τένομα, καὶ ποταπὴ
 ἐστὶ καὶ προσεπιγράψαι, ὅτι ἔτοι πάντες χρη-
 σοὶ ἦσαν. Καὶ ὀμνύουσι μέλλων, εἶπεν πρὸς
 τῶν περιεσηκότας, ὅτι καὶ πρότερον παλλακίς
 ὀμῶμοκα.

quid in perendinum diem imperet: et ad patrem
 veniens, En, inquit, mater in cubiculo iam
 dormit. Ac quum vini vsum aegrotto medicus
 interdixerit, solet hic illum, quasi periculi faci-
 endi caussa, ad bibendum componere. Quod
 si vxor obierit, monumento eius & mariti, &
 patris, & matris, nomina inscribet, itemque cuius
 ipsa sit: tum hoc elogium insuper adiiciet, SIN-
 GVLARI OMNES ISTI PROBITATE
 ERANT. Idem, si ad iusiurandum adigatur,
 conuersus ad circumstantem turbam, Ego vero,
 inquit, iam ante saepius iuravi.

ΙΑ.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑΣ.

Ἔστι δὲ ἡ ἀναίσθησία, ὡς ὄρω εἰπεῖν, βραδύτης ψυχῆς ἐν λόγοις καὶ πράξεσιν. Ὁ δὲ ἀναίσθητος, τοιῦτός τις, ὅιος λογισάμενος ταῖς ψήφοις, καὶ κεφάλαιον ποιήσας, ἐρωτᾷ τὸν παρακαθήμενον, τί γίνεται; καὶ δίκην φεύγων, καὶ ταύτην εἰσιέναι μέλλων, ἐπιλαθόμενος εἰς ἀγρὸν πορεύεσθαι. Καὶ θεωρῶν ἐν τῷ θεάτρῳ, μόνος καταλείπεσθαι καθευδῶν. Καὶ πολλὰ φαγῶν καὶ τῆς νυκτός, ἐπὶ θάκον ἀνισάμενος, ὑποκυνὸς τῆς τῆς γείτονος δηχθῆναι. Καὶ λαβῶν καὶ ἀποθεῖς αὐτὸς, τῆτο ζητεῖν, καὶ μὴ δύνασθαι εὐρεῖν. Καὶ ἀπαγγέλλοντός τινος αὐτῷ,

XIV.

DE STVPIDITATE.

Stupiditatem quoque definire possis, vt sit animi tarditas, seu dicendum, seu faciendum sit aliquid. Stupidus vero is est, qui sedens ad calculos, postquam rationes putauit, & summam subduxit, roget eum, qui sibi adsidet, Summa quanta est? Ac quum ei litem aliquis intenderit, vbi ad diem illum ventum est, quo disceptari caussa debet, eius oblitus, in agrum proficiscitur. Saepe etiam sedens in theatro, ad spectandum, discedentibus aliis, somno obrutus, ibi relinquitur. Idem, quum se cibus ingurgitarit, noctu surgens, vt ad fellas eat, in vicini canem incidit, a quo mordetur. Idem, quod acceperit ipse ac recondidit, id ipsum quaerere solet, reperire autem non potest.

ὅτι τετελεύτηκέ τις αὐτῶ τῶν φίλων, ἵνα παρα-
 γένηται, σκυθρωπάσας, καὶ δαικρύσας, εἰπεῖν,
 Ἀγαθῆ τύχη. Δεινός δὲ καὶ, ἀπολαμβάνων
 ἀργύριον ὀφειλόμενον, μάρτυρας παραλαβεῖν.
 Καὶ χειμῶνος ὄντος, μάχεσθαι τῷ παιδί, ὅτι
 σκυρὸς ἐκ ἠγόρασε. Καὶ τὰ παιδιά ἐαυτῶ
 παλαίειν ἀναγκάζων, καὶ τροχάζειν, καὶ εἰς
 κόπτεσ ἐμβάλλειν. Καὶ ἐν ἀγρῷ αὐτοῖς Φαίην
 εἶπων, δις ἄλας εἰς τὴν χύτραν ἐμβάλων, ἀ-
 βρωτον πάησαι. Καὶ, ὄντος τῶ Διός, εἰπεῖν,
 Ἡδύ γε τῶν ἄσρων νομίζει, ὅτι δὴ καὶ οἱ ἄλλοι
 λέγασι πίσις. Καὶ λέγοντός τινος, πόσος
 ὄνει κατὰ τὰς Ἡρίας πύλας ἐξενηχθῆαι νεκρός;
 πρὸς τῆτον εἰπεῖν, Ὅσοι ἐμοὶ καὶ σοὶ γένοντο.

Quumque muniatur illi, obiisse aliquem ex fami-
 liaribus ipsius, ut veniat exequias, tum ille, vultu ad
 inoestitiam composito, lacrymas etiam fundens,
 Bene, inquit, eueniat. Debitas autem pecunias
 recipiens, testes sibi adsciscit: & vigente hieme,
 cum famulo, quod cucumeres non emerit, iurga-
 tur. Puerulos quin etiam suos, ut lucta se exer-
 ceant, cursu contendant, vsque ad fatigationem
 cogere solet. In agro, lentem ipse coquens, sale
 bis in ollam iniecto, ut mandu nequeat, efficit.
 Cumque a Ioue pluit, Sane quam, inquit, fide-
 rum aqua suavis mihi videtur Ro-
 gatus ab aliquo, Ecquod putet Sacra porta elatos
 mortuos? Quot vtinam, respondens, ait, ego &
 tu haberemus.

ΙΕ.

ΠΕΡΙ ΑΥΘΑΔΕΙΑΣ.

Η δὲ αὐθάδεια, ἔστι ἀπήνεια ὀμιλίας ἐν λό-
γοις. Ὁ δὲ αὐθάδης, τοιῶτός τις, οἷος
ἐρωτηθεὶς, Ὁ δεινά πᾶ ἔστιν; εἰπεῖν, Πράγματά
μοι μὴ παρέχε. Καὶ προσαγορευθεὶς, μὴ ἀν-
τιπροσειπεῖν. Παλῶν τι, μὴ λέγειν τοῖς ὠνεμέ-
νοις, πῶσθ ἂν ἀποδοῖτο, ἀλλ' ἐρωτᾶν τί εὐρι-
σκει. Καὶ τοῖς τιμῶσι, καὶ πέμπεσθιν εἰς τὰς
ἐορτάς, εἰπεῖν, ὅτι ἐκ ἂν γένοιτο δίδόμενα. Καὶ
ἐκ ἔχων συγγνώμην, ἔτε τῶ ἀπάσαντι αὐτὸν
ἀκισίως, ἔτε τῶ ὄσαντι, ἔτε τῶ ἐμβάντι.

XV.

DE CONTUMACIA siue FEROCITATE.

Contumacia est verborum in congressionibus
& vitae quotidianae vsu duritas. Homo con-
tumax ita est comparatus, vt, si quis ex ipso sci-
fcitur, Vbi est ille? respondeat, Ne sis mihi mo-
lestus: Salutatus, salutare inuicem negligit. Cum-
que aliquid vendit, indicare quidem merces suas,
interrogatus: Quanti? non dignatur: verum ipse
potius emtorem interrogat, Ecquid inueniat da-
mnandum? Religiosis quoque hominibus, & qui
ad festa solemnia diis dona mittunt, dicere solet,
minime gratis datum ipsis iri, *si quid diuino acce-
perint munere.* Si quis illum, vel inuitus, aut ex-
pulerit, aut pepulerit, aut pede presserit, non est ex-

C 5

Κα)

Καὶ Φίλων δὲ ἔρανον κελεύσαντι εἰσενεγκεῖν, εἰπὼν,
 ὅτι ἐκ ἂν δοῖη, ὑπερον ἤκειν φέρων, καὶ λέγειν,
 ὅτι ἀπόλλυσι καὶ τῆτο τὸ ἀργύριον. Καὶ
 προσπλάισας ἐν τῇ οὐδῶ, δεινὸς καταράσασθαι
 τῷ λίθῳ. Καὶ ἀναμείναι ἐκ ἂν ὑπομείναι πο-
 λὺν χρόνον ἕδνα. Καὶ ἔτε ἄσαι, ἔτε ῥῆσιν
 εἰπεῖν, ἔτε ὀρχήσασθαι ἂν ἐφέλησαι. Δεινὸς
 δὲ καὶ τοῖς θεοῖς μὴ ἐπεύχασθαι.

15.

ΠΕΡΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΣ.

Αμέλει ἢ δεισιδαίμονία δοξοῖεν εἶναι δειλεία
 πρὸς τὸ δαίμονιον. Ὁ δὲ δεισιδαίμων, τοιῦ-
 τός τις, οἷος ἀπονυψάμενος τὰς χεῖρας, καὶ
 περιῤῥανάμενος ἀπὸ ἰερῆ, δάφνης εἰς τὸ σῶμα
 λαβὼν, ἔτω τὴν ἡμέραν περιπατεῖν. Καὶ τὴν
 orabilis. Et cum amico dixerit, collationem pe-
 cuniae ab ipso petenti, nihil se daturum, postea
 ipse ultro adferet, dicetque velle se hanc quoque
 pecuniam perdere. In via, si ad lapidem offenderit,
 maledicet illi. Et, vt aliquando subsistat, alicuius
 expectandi caussa: numquam tamen diutius cui-
 quam praestolabitur. Idem, vt cantet in conuiujs,
 aut vice sua recitet, aut saltet, adduci non potest.
 Postremo diis ipsis vota facere non curat.

XVI.

DE SVPERSTITIIONE.

Superstitionem sane definire possumus, meticu-
 losum erga numen adfectum. Superstitiosus
 vero is est, qui clotis manibus, & aqua lustrali
 adpersus e templo, folium lauri ore prehen-
 sum tenens, integrum diem ita ambulet. Si

ὁδὸν

ὁδὸν εἰὰν παραδράμη γαλῆ, μὴ πρότερον πορευ-
θῆναι, ἕως διεξέλθῃ τις, ἢ λίθους τρεῖς ὑπὲρ
τῆς ὁδοῦ διαλάβῃ. Καὶ εἰὰν ἰδῇ ὄφιν ἐν τῇ οἰκίᾳ,
ιερόν ἐνταῦθα ἰδρύσασθαι. Καὶ τῶν λιπαρῶν
λίθων τῶν ἐν ταῖς τριόδοις, παριῶν ἐκ τῆς λη-
κύθου ἔλαιον καταχεῖν· καὶ ἐπὶ γόνατα πεσῶν,
καὶ προσκυνήσας, ἀπαλλάττεισθαι· καὶ εἰὰν
μῦς θύλακον ἀλφίτων διαφάγῃ, πρὸς τὸν ἐξη-
γητὴν ἐλθῶν, ἐρωτᾶν τί χρὴ ποιεῖν. Καὶ εἰὰν
ἀποκρίνηται αὐτῷ ἐκδένασθαι τῷ σκοτοδέφῃ, ἀπορ-
ρᾶσαι, μὴ προσέχων τέτοις, ἀλλ' ἀποτραπείς
ἐκδύσασθαι. Καὶ πυκνὰ δὲ τὴν οἰκίαν καθα-
ριεῖν· καὶ ἔτε ἐπιβῆναι μνήματι, ἔτε ἐπὶ νεκρὸν
ἐλθεῖν, ἔτε ἐπὶ λέχει. Καὶ ὅτ' ἂν ἐνύπνιον ἰδῇ,

viam mustela, eo ingrediente, transcurrerit, non
ante progredietur, quam alius prior transferit, aut
ipse tres lapides trans viam miserit. Serpentes si
viderit in aedibus, sacellum eo loco exstruet. La-
pides vnctos, qui sunt in triuiis, solet oleo ex am-
pulla perfundere, nec prius discedere, quam, po-
sito genu, eos fuerit veneratus. Quod si mus forte
farinae follem arrosferit, adit ad interpretem, &
quid facto sit opus? eum percontatur: qui si re-
spondeat, cerdoni nimirum tradendum esse illum
follem, vt sarcitur: supersticiosus iste, neglecto
arioli responso, religioni rem habens, exinanitum
faccum a se amolietur. Solet etiam domum
crebro purificare: sepulcrum nullum insistere;
ad defunctorum iusta nullus accedere; neque item
ad vllam ymquam puerperam. Insomnium por-

πορεύ-

πορεύεσθαι πρὸς τὰς ὄνειροκρίτας, πρὸς τὰς
 μάντις, πρὸς τὰς ὀρνιθοσκοπέας, ἐρωτήσων, τίνι
 θεῶ, ἢ θεᾷ προσεύχεσθαι δεῖ. Καὶ τελεσθη-
 σόμενος, πρὸς τὰς Ὀρφεοτελεσὰς κατὰ μῆνα
 πορεύεσθαι μετὰ τῆς γυναίκος· εἰ δὲ μὴ σχο-
 λάῃ γυνή, μετὰ τῆς τίτθης, καὶ τῶν παιδίων.
 Καὶ ἐπὶ ταῖς τριόδοις ἀπελθὼν κατὰ κεφαλῆς
 λέσασθαι· καὶ ἱερείας καλέσας, σκύλλη ἢ
 σκύλακι κελεῦσαι αὐτὸν περικαθᾶραι. Μαινό-
 μένον τε ἰδὼν ἢ ἐπίληπτον, φρίζας εἰς κόλπον
 πλύσαι.

ro si viderit, pergere ille ad somniorum interpre-
 tes, ad diuinos, ad augures, sciscitaturus, cui deo,
 cui deae vota sint facienda. Et vt sacris initietur,
 ad Orpheotelephas quot mensibus cum vxore; aut
 si vxori non vacet, cum nutrice & filiolis suis irat-
 Praeterea in compitis, ante quam inde discedat,
 aqua in caput adspersa, se lustrat: Piatricibus, quin
 etiam adscitis, iubet se squillae, aut catuli circum-
 latione purgari. Quod si quem mente captum,
 aut comitalem viderit, solet inhorrescens in si-
 num sibi despuere.

IZ.

ΠΕΡΙ ΜΕΜΨΙΜΟΙΡΙΑΣ.

ΕΣΤΙ ΔΕ ἡ μεμψιμοιρία ἐπιτίμησις παρὰ τὸ προσῆκον δεδομένη. Ὁ δὲ μεμψιμοιρος, τοῖος δέ τις, οἷος, ἀποσείλαντος μερίδα τῆ Φίλης, εἰπεῖν πρὸς τὸν φέροντα, Εἴθνησάς μοι τῆ ζωμῆ, καὶ τῆ οἰναρίς, ἔκ ἐπὶ δεῖπνον καλέσας. Καὶ ὑπὸ τῆς ἐταίρας καταφιλέμενος, εἰπεῖν, Θαυμάζω, εἰ σὺ καὶ ἀπὸ ψυχῆς με φιλεῖς. Καὶ τῷ Διὶ ἀγανακτεῖν, ἔ διότι ὑεῖ, ἀλλὰ διότι ὑσερον. Καὶ εὐρών τι καὶ ἐν τῇ ὁδῷ βαλάντιον, εἰπεῖν, Ἄλλ' ἔ θησαυρὸν εὐρηκα ἐδέποτε. Καὶ πριάμενος ἀνδράποδον ἄξιον, καὶ πολλὰ δεηθεῖς τῆ πωλῆντος, Θαυμάζω, εἰπεῖν,

XVII.

DE QUVERELA siue INIQUA QUVERLITATE.

Quverela iniqua est expostulatio nullo iure facta. Hominis autem queruli mores istiusmodi sunt, ut, si ad eum amicus portionem aliquam e conuiuio miserit, dicat ei, qui adferat: Hoc illud est, quod ego ad coenam non sum vocatus: inuidisti nimirum mihi iusculum, & villum tuum. Et cum illum amica etiam, & etiam, suauiat, Miror, inquit, si tu ex animo ista mihi des basia. Ioui succenset, non modo si non pluatur, sed etiam si ferius. Cumque in via crumenam inuenit, Ego vero, ait, thesaurum nullus unquam reperi. Similiter, quum paruo mancipium emerit, utpote exorato multis precibus venditore, Mirum sane, inquit,

ὅτι

ὅτι ὑγιὲς ἔστω ἄξιον εἰνῆμα. Καὶ πρὸς τὸν εὐ-
 αγγελιζόμενον, Ἰός σοι γέγονεν, εἰπεῖν, ὅτι
 ἀν' προσφῆς, καὶ τῆς ἐσίας τὸ ἥμισυ ἄπεσιν,
 ἀληθῆ ἔρεῖς. Καὶ δίκην νικήσας καὶ λαβῶν
 πάσας τὰς ψήφους, ἐγκαλεῖ τῷ γράψαντι τὸν
 λόγον, ὡς πολλὰ παραλελοιπότι τῶν δικαίων.
 Καὶ ἐράνθεις εἰσενεχθέντος παρὰ τῶν φίλων, καὶ
 Φήσαντός τινος, Ἰλαρὸς ἔστω· καὶ πῶς, εἰπεῖν
 ὅτε δεῖ τὸ ἀργύριον ἀποδῆναι ἐκάστῳ, καὶ χω-
 ρὶς τέτων, χάριν ὀφείλειν ὡς εὐηργετημένον.

si tantulo quicquam emerim, quod sit alicu-
 ius pretii. Iam si quis lactum illum nunci-
 um ipsi adferat, Filiolo, inquiring, auctus es:
 Adice, ait ille, Et dimidia bonorum pars tibi pe-
 riit, tum, quod res est, dixeris. Idem, postquam
 in iudicio omnium calculis vicit, nihilominus
 tamen de eo conqueritur, qui orationem scripsit,
 quam pro se habuit, ut qui multa ipsius iusta
 omiserit. Iam si ad subleuandam ipsius egesta-
 tem amici pecunias contulerint, & dicat deinde
 aliquis, Nunc esto hilaris: Quo pacto esse possum?
 inquiet: cum & singulis sua sit pecunia reddenda:
 & hoc amplius, gratiae cuique, tanquam pro ac-
 cepto beneficio, habendae.

III.

ΠΕΡΙ ΑΠΙΣΤΙΑΣ.

Εστιν ἀμέλει ἀπιστία, ὑπόληψις τις ἀδικίας
κατὰ πάντων. Ὁ δὲ ἀπίστος, τοιοῦτός τις,
οἶος, ἀποστείλας τὸν παῖδα ὀφανεήσαντα, ἕτερον
παῖδα πέμπει πεισόμενον, πόσῃ ἐπρίατο. Καὶ
φέρων αὐτὸς τὸ ἀργύριον, κατὰ σταδίον ἀριθμεῖν,
πόσον ἐστὶ. Καὶ τὴν γυναῖκα τὴν αὐτῷ ἐρωτᾶν
κατακείμενος, εἰ κέκλεικε τὴν κιβωτὸν, καὶ εἰ
σπασήμανται τὸ κοιλιέχιον, καὶ εἰ ὁ μοχλὸς εἰς
τὴν θύραν τὴν αὐλείαν ἐμβέβληται· καὶ εἰ ἐὰν
ἐκεῖνη φῆ, μηδὲν ἤτιον αὐτὸς ἀναστὰς γυμνὸς ἐκ
τῶν σρωμάτων, καὶ ἀνυπόδητος, τὸν λύχνον
ἄφας, ταῦτα πάντα περιδραμῶν ἐπισκέφα-

XVIII.

DE DIFFIDENTIA.

Diffidentia est, per quam omnes fraudis sus-
pectos habemus. Diffidens autem is est, qui
si, ad emenda obsonia, puerum miserit, alium mox
mittat, qui percontetur, quanti emerit. Si
ferat ipse pecunias, solet eas singulis stadiis
numerare. Cubans in lecto, vxorem interro-
gat, an capsam bene clauserit: an probe sit arca
obsignata: an vestibuli foribus pessulus sit ob-
ditus: ac licet adfirmet illa, nihilo tamen feci-
vs, nudus ac discalceatus e lecto surgens, ac-
censa lucerna, obire singula, & inspicere pergit,

σ.θ.α.γ.

σθαί, καὶ ἔτι μάλιστα ὕπνῳ τυγχάνειν. Καὶ τὰς
 ὀφείλοντας αὐτῷ ἀργύριον μετὰ μαρτύρων ἀπ-
 αιτεῖν τὰς τόκους, ὅπως μὴ δύναιντο ἕξαρνοι
 γενέσθαι. Καὶ τὸ ἱμάτιον δὲ ἐκδῆναι δεῖνός,
 ἔχῃ ὡς βέλτερά ἐργάσεται, ἀλλ' ὅτ' ἂν ἢ ἄξιός
 ἐγγυητῆς τῷ κταφείῳ. Καὶ ὅτ' ἂν ἤκη τις αἰ-
 τησόμενος ἐκπώματα, μάλιστα μὲν μὴ δῆναι.
 Καὶ τὸν παῖδα δὲ ἀκολυθῆντα κελεύειν αὐτῷ
 ὀπισθεν μὴ βαδίζειν, ἀλλ' ἔμπροσθεν, ἵνα
 φυλάτῃται αὐτῷ, μὴ ἐν τῇ ὁδῷ ἀποδράσῃ.
 Καὶ τοῖς εἰληφῆσι τί παρ' αὐτῷ καὶ λέγῃσι,
 Πόσκι, κατάθῃ· ἔ γὰρ σχολάζω πέμπειν.

ac vix ita tandem somno se dedere. Ad de-
 bitores suos foenus sortis exacturus, cum testi-
 bus accedit; ne inficias videlicet ire possint.
 Vestem poliendam, dealbandamque, non ei dare
 solet, qui fullo sit optimus; sed ei, qui fideiussō-
 rem det idoneum. Quod si quis pocula ab ipso
 commodato roget, solet ille maxime quidem, non
 dare: *aut si quando det, continuo repetere.* Pue-
 rum a pedibus iubet non a tergo sequi, sed ante
 se ambulare: ne possit ille, inter eundem, fugam
 capeffere, hac ratione cauens. Postremo, iis, qui,
 cum aliquid ab ipso sumserint, dicunt illi: Refer
 in rationes: Imo, ait, depone: non enim vacat,
 mittere flagitatum.

ΙΘ. ΠΕΡΙ

ΙΘ.

ΠΕΡΙ ΔΥΣΧΕΡΕΙΑΣ.

ΕΣΤΙ δὲ ἡ δυσχέρεια, ἀθεραπευσία σώματος, λύπης παρασκευασική. Ὁ δὲ δυσχερής, τοιοῦτός τις, οἷος λέπραν ἔχων καὶ ἀλφὸν, καὶ τὰς ὄνυχας μεγάλας, περιπατεῖν καὶ Φῆσαι ταῦτα εἶναι αὐτῷ συγγενῆ ἀρρώσθηματα, καὶ τὸν πατέρα ἔχειν καὶ τὸν πάππον. Ἀμέλει δὲ δεινὸς καὶ ἔλκη ἔχειν ἐν τοῖς ἀντικνημίοις, καὶ προσπλάισματα ἐν τοῖς δακτύλοις, καὶ ταῦτα μὴ θεραπεῦσαι, ἀλλ' εἶσαι θηριαθῆναι. Καὶ τὰς μασχάλας θηριώδεις καὶ δασείας ἔχειν, αἰχρὶς ἐπὶ πολὺ τῶν πλευρῶν καὶ τὰς ὀδόντας μέλανας καὶ ἐσθιομένους, ὡσεὶ δυσέντευκτος εἶναι.

XIX.

DE FOEDITATE.

Foeditas est corporis incuria, & illuuiēs hominibus molesta. Homo foedus is est, qui lepra & vitiligine laborans, vnguesque habens praelongos, inter homines versetur: ac dicat, gentiles sibi esse hos morbos; nam & patrem, & auum fuisse eis obnoxios. Solet etiam vlcera in tibiis, & in digitis tubercula habens, nullam iis medicinam facere; sed sinere, donec incurabilia reddantur. Axillas ferarum more hirsutas, pilis magnam laterum partem occupantibus, habet. Dentēs vero nigros atque exesos, vt molestus sit & in-

D

καὶ

καὶ ἀηδῆς. Καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐσθίαν ἀπομύ-
 τεσθαι· θύειν ἀρξάμενος, προσλαλεῖν, καὶ
 ἀπορρίπτειν ἀπὸ τῆς σωματός· ἀμα πιεῖν, προσ-
 ερυγγάνειν· ἐλαίῳ σαπρῶ ἐν βαλανείῳ χρη-
 σθαι· ἱμάτιον κηλίδων μεσὸν ἀναβαλόμενος,
 εἰς ἀγορὰν ἐξελθεῖν. Καὶ εἰς ὄρνιθοσκοπίας τῆς
 μητρὸς ἐξελθέσης, βλασφημῆσαι καὶ εὐχο-
 μένων, καὶ σπενδόντων ἐμβαλεῖν τὸ ποτήριον, καὶ
 γελάσαι, ὡς τεράσιόν τι πεποιηκῆς. Καὶ ἀν-
 λήμενος δὲ κροτῆσαι ταῖς χερσὶ μόνος τῶν ἄλ-
 λων, καὶ συντερετίζειν· καὶ ἐπιτιμῶν τῇ ἀυλη-
 τρίδι μὴ ταχὺ παυσασμένη καὶ ἀποπύσαι δὲ
 βεβλομενος ὑπὲρ τῆς τραπέζης, προσπύσαι τῷ
 οἴνοχρῳ.

suavis cum eo congressus. Eidem haec quoque
 conueniunt: nares inter comedendum mungere:
 & quum edere inceperit, colloqui: & ex ore quae-
 dam emittere: inter bibendum eructare: oleo in
 balneis vti rancido: idemque in forum, veste
 amictus, quae sit maculis inquinata, prodibit.
 Quumque ad arusplicem mater exierit, lingua in-
 terea non fauere, neque a malis verbis se absti-
 nere, moris habet. Saepe etiam, dum vota liba-
 tionesque fiunt, pateram sibi e manibus elabi si-
 nit, & simul risum tollit, quasi aliquid fecerit
 portentosum. Tibicines si audiat, vnus inter
 omnes manibus plaudere, atque eorum etiam
 modulos inepta imitatione effingere: dein tibi-
 cinem, quod cito finem non fecerit, increpare:
 & dum vltra mensam vult exspuere, eum, qui
 pocula in conuiuio ministrat, conspuat.

K. ΠΕΡΙ

Κ.

ΠΕΡΙ ΑΗΔΙΑΣ.

ΕΣΤΙ δὲ αἰδία, ὡς ὄρα περιλαβεῖν, ἔντευξις
λύπης ποιητικῆ ἀνευ βλάβης. Ὁ δὲ αἰδήης,
τοιῦτός τις, οἷος ἐγείρειν ἄρτι καθεύδοντα, εἰσ-
ελθὼν, ἵνα αὐτῷ λαλήῃ καὶ ἀνάγεσθαι δὴ
μέλλοντας καλύειν, καὶ προσελθὼν, δεῖσθαι
ἐπισχεῖν ἕως ἂν περιπατήσῃ. Καὶ τὸ παιδίον
τῆς τίτθης ἀφελόμενος, μασσώμενος σιτίζειν
αὐτὸς, καὶ ὑποκορίζεσθαι ποππύζων. Καὶ
ἐσθίων ἅμα διηγείσθαι, ὡς ἐλλέβορον πιῶν, ἄνω
καὶ κάτω καθαρθεῖν, καὶ ζωμῆ τῆ παρακει-
μένῃ, ἐν τοῖς ὑποχωρήμασι αὐτῷ μελαντέρα ἢ
χολή. Καὶ ἐρωτήσασθαι δὲ δεινὸς ἐναντίον τῶν

XX.

DE INSVAVITATE, siue TAEDIO.

TAEDium, si definire velis, est molestus absque
damno congressus. Homo taediosus est, qui
vix incipientem dormire excitet, ingressus, ut cum
eo colloquatur: & qui ad eum accedens, qui in-
ibi est, ut nauim soluat, moram ei adferat, & ex-
spectare iubeat, donec aliquot secum spatia con-
fecerit. Infantem etiam puerum nutrici suae adi-
mens, ipse mansum ei cibum in os inseret, & blan-
dile compellans, poppysimis permulcebit. In-
ter edendum narrat, se, helleboro accepto, quae
in visceribus haerent, eiecisse deiecisseque: tum
addit, in effusis bilem fuisse, iure adposito magis
atram. A matre, praesentibus amicis & familia-

D 2

οἰκείων,

οικείων, Ποία ἡμέρα με ἔτικτες; καὶ ὅτι ψυχρὸν ὕδωρ ἐστὶ παρ' αὐτῷ λακκαῖον καὶ ὡς κῆτος λάχανα πολλὰ ἔχων καὶ ἀπαλά καὶ ὅτι ἡ οἰκία αὐτῆ πανδοχεῖόν ἐστι. Καὶ ξενίζων δὲ δείξαι τὸν παράσιτον αὐτῆ ποῖός τις. Καὶ παρακαλῶν δὲ ἐπὶ τῆ ποτηρίᾳ, ὅτι τέρψον τῆς παρόντας.

ΚΑ.

ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ.

Η δὲ μικροφιλοτιμία ὁρᾷεν εἶναι ὄρεξις τιμῆς ἀνελεύθερος. Ὁ δὲ μικροφιλοτιμος, τοιῶτός τις, οἷος σπερδάσαι, ἐπὶ δείπνον κληθεῖς, παρ' αὐτὸν τὸν καλέσαντα κατακείμενος δει-

ribus, quaerere amat, Ecqua me die, mater, reperisti? Aquam, ait, sibi esse in cisterna frigidam: olera in horto multa & tenera: domum suam hospitibus ita patere, quasi esset publicum diuersorium. Et quum peregrinos hospitio excipit, parasitum suum producit, vt videant illi, qualis sit: atque in conuiuio ad ipsum conuersus, Hens tu, parasite, inquit, vt iis, qui hic adsunt, sis oblectamento.

XXI.

DE SORDIDA ET FRIVOLA LAVDIS
CVPIDINE.

Μικροφιλοτιμία, quam possis Latine dicere ineptam, ac circa res paruas versantem ambitionem; ea est honorum ac gloriae cupido illiberalis. Homo vero inepte ambitiosus is est, qui ad coenam vocatus, conuiuatori ipsi studeat adfi-

πνήσει.

πνῆσαι. Καὶ τὸν υἱὸν ἀποκείραι ἀπαγαγώνεις
 Δελφῶς· καὶ ἐπιμεληθῆναι δὲ ὅπως αὐτῷ ὁ
 ἀκόλως Αἰθίοψ ἔσαι· καὶ ἀποδῆς μὲν ἀργυ-
 ρίς, κακὸν ποιῆσαι ἀποδῆναι. Καὶ βῆν θυσας,
 τὸ προμετωπίδιον ἀπαντικρὺ τῆς εἰσόδου προσ-
 πατήλαεῦσαι, σέμμασι μεγάλοις περιδήσας,
 ὅπως οἱ εἰσιόντες ἰδῶσιν, ὅτι βῆν ἔθυσε. Καὶ
 πομπεύσας δὲ μετὰ τῶν ἵππέων, τὰ μὲν ἄλλα
 πάντα ἀποδῆναι τῷ παιδί· ἀπενεγκεῖν ὅκαδὲ,
 ἀναβαλλόμενος δὲ θυμάτιον εἰς τὴν ἀγορὰν
 περιπατεῖν. Καὶ κυναρίς δὲ τελευτήσαντος,
 αὐτῷ μνήμα ποιῆσαι, καὶ σηλίδιον ποιήσας,
 ἐπιγράψαι, ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΛΙΤΑΙΟΣ. Καὶ
 ἀναθεῖς δακτύλιον χαλκῆν τῷ Ἀσκληπιῷ,

dere. Qui filium Delphos abducatur, ubi comam
 ponat, qui operam det, ut pedisequum habeat, ge-
 nere Æthiopem, qui etiam, si minam argenti velit
 soluere, laboret, ut reddat in aspero. Et si bouem
 sacrificarit, solet anteriorem capitis eius partem
 magnis redimitam fertis, pro foribus, in ipso in-
 troitu, figere; ut intelligant, quicumque ingredi-
 entur, esse ab ipso bouem mactatum. Atque ubi
 pompam cum aliis equitibus duxit, reliquis omni-
 bus puero traditis, qui ea domum referat, ipse
 trabeatus in forum pergit, & ibi deambulat;
 quumque illi paruulus aliquis canis fuerit mortu-
 us, monumentum ei faciet, adscriptis etiam in
 columella his verbis: SVRCVLVS MELI-
 TENSIS. Iam cum aereum annulum Aescu-

τῷτον ἐκτρίβειν σεφανῶν· καὶ ἀλείφουσθαι ὁσημέραι. Ἀμέλει δὲ καὶ συνδιοικήσασθαι παρὰ τῶν πρυτάνεων, ὅπως ἀπαγγείλη τῷ δήμῳ τὰ ἱερά· καὶ παρεσκευασμένος λαμπρὸν ἱμάτιον, καὶ ἐσεφαναμένος, παρελθὼν εἰπεῖν Ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰθύομεν οἱ πρυτάνεις τὰ ἱερά τῇ μητρὶ τῶν θεῶν ἄξια καὶ καλά, καὶ ὑμεῖς δέχεσθε τὰ ἀγαθά. Καὶ ταῦτα ἀπαγγείλας, ἀπιὼν διηγήσασθαι ὅκαδὲ τῇ ἐαυτοῦ γυναικί, ὡς κατ' ὑπερβολὴν εὐημερεῖ.

ΚΒ.

ΠΕΡΙ ΑΝΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Η δὲ ἀνελευθερία, ἔστι περισσία τις ἀπὸ φιλοτιμίας δαπάνην ἔχουσα. Ὁ δὲ ἀνελεύ-

lapis consecrarit, ad pensis subinde nouis coronis, totum adteret: atque adeo ipse quotidie vnguentis oblinitur. Sane etiam, quae pertinent ad curam magistratus, quos prytaneos vocant, ipse diligenter curare solet; quo possit, vbi litatum fuerit, rem populo renuntiare. Itaque candidatus, & coronatus in concionem prodit, & infit: Nos prytanei, O Athenienses, Matri Deum sacra rite fecimus, & litauimus, vos igitur omnia fausta expectate. His ita renunciatis, domum reuertitur: deinde uxori narrat, sibi prospere supra modum res succedere.

XXII.

DE ILLIBERALITATE.

Illiberalitas est nimius quidam, prae studio parcendi sumtibus, gloriae contemptus. Illibera-

θερος.

θερος, τοῖς τὸς τις, οἷος νικήσας τραγαδῆς, ταειν-
 αν ἀναθεῖναι ξυλίνην τῷ Διονύσῳ, επιγράφας
 αὐτῷ τὸ ὄνομα. Καὶ ἐπίδοσεν γινομένων, ἐκ τῆ
 δήμῳ ἀνασῆς, σιωπᾶν, ἢ ἐκ τῆ μέσῳ ἀπελθεῖν.
 Καὶ ἐκδιδῶς αὐτῷ θυγατέρα, τῆ μὲν ἱερεῖς, πλὴν
 τῶν ἱερείων, τὰ κρέα ἀποδίδοσθαι τῆς δὲ δια-
 κονῶντας ἐν ταῖς γάμοις, οἰκοσίτες μισθώσα-
 σθαι. Καὶ τριηραρχῶν, τὰ τῆ κυβερνήτης
 σφάματα ἐπὶ τῆ κατασφάματος ὑποσφεννυ-
 σθαι, τὰ δὲ αὐτῷ ἀποτιθεῖναι. Καὶ ἐξ ἀγορᾶς
 δὲ ὀφωνήσας, τὰ κρέα αὐτὸς φέρειν, καὶ τὰ λά-
 χανα ἐν τῷ προκολπίῳ. Καὶ ἐνδὸν μένειν ὅτ
 ἂν ἐκδῶ θοιμάτιον ἐκπλῦναι. Καὶ φίλῳ ἔρανον

lis autem is est, qui, si e tragico certamine victo-
 riam reportarit, taeniam Libero patri ligneam
 consecret, in qua nomen ipsius sit inscriptum: qui
 etiam, cum necessario Reip. tempore, pecuniae
 a ciuibus, extra ordinem, conferuntur, in concio-
 ne surgens, silentio vtatur, aut e medio se propri-
 piat. Filiam suam nuptum collocans, mactatae
 victimae carnes omnes, iis exceptis, ex quibus
 fiunt sacra, vendit: & ad ministrandum in nu-
 ptiis, mercede conductos adhibet, qui, suo quis-
 que cibo, vescantur. Triremi praefectus, quam
 instruxit, gubernatoris stragulis tabulata sternet,
 suis interea vti parcens. E foro, postquam ob-
 sonatus est, rediens, carnes ipse gestat, atque ole-
 ra etiam in sinu. Vestem quando a sordibus pur-
 gandam locavit, domi tantisper se continet.
 Quod si quis amicorum eius, fortuna vsus aduer-

συλλέγοντος, προειδόμενος, ἀποκάμψας ἐκ τῆς
ὁδῆ, οἰκαδε πορευθῆναι. Καὶ μὴ πρίασθαι
θεραπείαν, ἀλλὰ μισθῶσθαι εἰς τὰς ἐξόδους.
Καὶ ἀναστὰς, τὴν οἰκίαν καλλῦναι, καὶ τὰς κλί-
νας ἐκκορῆσαι. Καὶ καθεζόμενος παραστρέψαι
τὸν τρίβωνα, ὃν αὐτὸς φορεῖ.

ΚΓ.

ΠΕΡΙ ΑΛΑΖΟΝΕΙΑΣ.

Ἀμέλει δὲ ἡ ἀλαζονεία δόξειεν εἶναι προσδοκία
τινῶν ἀγαθῶν, ἐκ ὧτων. Ὁ δὲ ἀλαζῶν
τοιῦτός τις, οἷος ἐν τῷ δείγματι ἐσηκῶς διη-
γεῖσθαι ξένοις, ὡς πολλὰ χρήματα αὐτῷ εἶναι
ἐν τῇ θαλάτῃ· καὶ περὶ τῆς ἐργασίας δανει-
τικῆς διεξιέναι, ἡλικίη, καὶ αὐτὸς ὅσα εἴληφε.

sa, oranum a suis familiaribus exigat, idque ipse
sciat, deflectens ex itinere, domum tendit. Vxori
ancillas emit ille quidem nullas; sed, quae in pu-
blicum prodeuntem comitentur, conducit. Ma-
ne vbi surrexit, domum ipse mundare, lectosque
purgare solet. Et sedens, vile, quod gestat, pal-
lium, invertere.

XXIII.

DE OSTENTATIONE.

OSTENTATIO dici queat, inanis bono-
rum quorundam, quae non adsint, praedica-
tio. Ostentator autem eiusmodi est, qui in Dig-
mate Piraei stans, peregrinis narret, multam se
pecuniam traiecitiam habere: & de toto foc-
nebri quaestu longos sermones habeat, quantus
ille sit, explicans, & quae lucra inde fecerit.

Καὶ

Καὶ συνοδοιπόρου ἀπολαύσας ἐν τῇ ὁδῷ λέγειν,
ὡς μετὰ Ἀλεξάνδρου ἐστρατεύσατο· καὶ ὅσα
λιθοκόλλητα ποτήρια ἐκόμισε· καὶ περὶ τῶν
τεχνιτῶν, τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι βελτίους εἰσὶ
τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀμφισβητήσαι. Καὶ γράμ-
ματα εἰπεῖν, ὡς πάρεσι παρ' Ἀντιπάτρου, τρί-
τον δὲ λέγοντα παραγενέσθαι αὐτὸν εἰς Μακε-
δονίαν. Καὶ δεδομένης αὐτῷ ἐξαγωγῆς ξύλων
ἀτελῆς, εἰπεῖν, ὅτι ἀπειρηταί, ὅπως μὴ ὑφ'
ἐνὸς συκοφαντηθῆ. Καὶ ἐν τῇ σιτοδείᾳ ὡς
πλείω ἢ πέντε τάλαντα γένοιτο αὐτῷ τὰ ἀνα-
λώματα δίδόντι τοῖς ἀπόροις τῶν πολιτῶν. Καὶ
ἀγνώστων δὲ παρακαθημένων, κελύσαι θεῖνας
ταῖς ψήφους, καὶ ποσῶν αὐτάς καθ' ἕξακοσίους

Inter eundem, viae comitem nactus, se, sub Alexan-
dro, in illa nobili expeditione, meruisse, narrabit: &
quam multa inde gemmata potoria reportarit:
Asiaticos etiam artifices Europaeis esse prae-
stantiores, dissentientibus aliis, contendet. De-
inde, litteras ab Antipatro esse adlatas, memo-
rabit, quae ipsum, vix duobus comitatum, in
Macedoniam venisse, dicant. Se, cum esset sibi
materiae concessa immunis exportatio, oblato
beneficio uti noluisse, ut omnes omnium calumni-
as effugeret. Eundem se, in caritate annonae,
amplius quinque talenta pauperibus civibus lar-
gientem insumfisse. Quod si ignotus adsideat,
eos iubebit ponere calculos, & illorum, quibus
aliquid erogarit, numerum inire: qui, ut sexcenti

D 5

κατὰ

κατὰ μίαν· καὶ προστιθεὶς πιθανὰ ἐκάσους
 τέτων ὀνόματα, ποιῆσαι δέκα τάλαντα· καὶ
 τῆτο Φῆσαι εἰσηνηνοχένας εἰς ἐράνης αὐτόν· καὶ
 τὰς τριηραρχίας εἰπεῖν, ὅτι ἐτίθησιν, ἔδὲ τὰς
 λειτεργίας, ὅσας λελειτέρηκε. Καὶ προσελθὼν
 δ' εἰς τὰς ἵππους τὰς ἀγαθὰς πωλῆσι, προσ-
 ποιήσασθαι ὀνητιῶν· καὶ ἐπὶ τὰς κλίνας ἐλ-
 θὼν, ἱματισμὸν ζητήσασθαι εἰς δύο τάλαντα· καὶ
 τῷ παιδί μαχεσθαι ἐκ ἔχων χρυσὸν νῦν τῷ
 ἀκολοθεῖν. Καὶ ἐν μισθῶ τὴν οἰκίαν οἰκῶν, φῆ-
 σαι, ταύτην εἶναι τὴν πατρῴαν, πρὸς τὸν μὴ
 εἰδότα· καὶ ὅτι μέλλει πωλεῖν αὐτὴν, διὰ τὸ
 ἐλάττω εἶναι πρὸς τὰς ξενοδοχίας.

reperiantur, calculis sigillatim multiplicatis, pro-
 babilibus etiam cuique eorum nominibus additis,
 efficiet: adeo, ut decem talentorum summa tan-
 dem colligatur: quam omnem summam, se in-
 opibus subleuandis impendisse adfirmabit: & ta-
 men, inquit, in hac ratione non duco instructas
 a metiremes, quibus praesui: & alia, quibus
 Reip. causa, sum functus, munia sumtuosa.
 Idem, ad eos accedens, qui generosos equos ven-
 dunt, velle se emere simulat: & in nudinis ad-
 tentoria eorum, qui merces venum exponunt,
 adpropinquans, vestem sibi ostendi iubet duum ta-
 lentorum. Puerum, quod se sine auro sequatur,
 grauiter obiurgat. Denique, in conducto habi-
 tans, si cum aliquo sermonem habeat, qui id igno-
 ret, paternas esse has aedes, dicet: quas ipse, quod
 sint ad hospites excipiendos angustiores, vendere
 cogitet.

ΚΔ. ΠΕΡΙ

ΚΔ.

ΠΕΡΙ ΥΠΕΡΗΦΑΝΙΑΣ.

ΕΣΤΙ δὲ ὑπερηφάνια καταφρόνησις τις, πλὴν αὐτῆ, τῶν ἄλλων. Ὁ δὲ ὑπερήφανος τοῖος δὲ τις, οἷος τῷ σπεύδοντι ἀπὸ δείπνου ἐντεύξεσθαι φάσκειν ἐν τῷ περιπατεῖν. Καὶ εὖ ποιήσας, μεμνησθαι φάσκειν ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ βιάζειν. Καὶ προσελθεῖν πρότερος ἔδειν δηλῆσαι. Καὶ τὰς παλῆντάς τι καὶ μεμισθωμένους δεινὸς κελεῦσαι ἤκειν πρὸς αὐτὸν ἀμὴ ἡμέρα. Καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς πορευόμενος, μὴ λαλεῖν τοῖς ἐντυγχάνουσι, κάτω κεκυφώς. Ὅτ' ἂν δὲ αὐτῷ δόξη, ἐξῆν τὰς φίλους, αὐτὸς μὴ συνδειπνεῖν, ἀλλὰ τῶν ὑφ' αὐτὸν τινι συντάξαι αὐ-

XXIV.

DE SUPERBIA.

Superbia est, aliorum *omnium*, praeterquam sui, contemptus. Homo superbus talis est. Si quis eum propere *conuentum velit*, a coena se illum conuenturum, dicet, inter ambulandum. Si fuerit de quoquam bene meritus, meminisse *beneficii* etiam in viis iubebit, atque adeo coget. Prior ad quemquam accedere nolet. Eos, qui emunt aliquid ab ipso, vel aliquid rerum illius conduxerunt, iubere non veretur, vt, prima luce, ad se veniant. Dum per vias ingreditur, caput semper demittens, obuiorum neminem adloquitur. Si visum aliquando ei fuerit, amicos conuiuio excipere, ipse cum illis non coenat, sed eorum alicui, quos habet in potestate, vt conuiuiarum cu-

τῶν

τῶν ἐπιμελειῶσθαι. Καὶ προαποσέλλειν δὲ ἔπ' αὐτὸν πορεύηται τὸν ἔρῶντα, ὅτι ἔρχεται. Καὶ ἔτε ἐπ' ἀλειφόμενον αὐτὸν ἔτε ἐσθίοντα εἶσαι ἂν εἰσελθεῖν. Ἀμέλει δὲ καὶ λογιζόμενος πρὸς τινα, τῷ παιδί συντάξαι τὰς ψήφους διαθεῖν καὶ κεφάλαιον ποιήσαντι, γράψαι αὐτῷ εἰς λόγον. Καὶ μὴν ἐπισέλλων μὴ γράψαι, ὅτι χαρίζοιο ἂν μοι, ἀλλ' ὅτι βελομαι γενέσθαι καὶ ἀπέστειλα πρὸς σε ληψόμενος καὶ, ὅπως ἄλλως μὴ ἔσαι καὶ, τὴν ταχίστην.

KE.

ΠΕΡΙ ΔΕΙΛΙΑΣ.

Αμέλει δὲ ἡ δειλία δόξειεν ἂν εἶναι ὑπειξίς τῆς ψυχῆς ἐμφοβος. Ὁ δὲ δειλὸς τοιαύτός τις,

ram habeat, praecipit. Cum ad aliquem visit, praemittit, qui dicat, Ille venit. Quando vel aliptae dat operam, vel cibum sumit, neminem ad se finit introire. Quin etiam, si cum aliquo rationes purget, puero imperat, vt calculos traiciat: & vbi summam fecerit, vt alteri ferat impensum. In epistolis numquam sic scripserit, *Feceris mihi rem gratam*: Sed, *Hoc fieri volo*, & *Misi ad te, qui sumeret*. item, *Ne aliter fiat, vide*: & *quam primum*.

XXV.

DE TIMIDITATE.

ENimvero timiditas videri queat, deiectiono animi meticulosa. Homo timidus eiusmodi est:

οἶος

ὄιος πλέων, τὰς ἄκρας Φάσκειν ἡμιολίας εἶναι
καὶ κλυδωνίαις γενομέναις, ἐρωτᾷν, εἴ τις μὴ μεμύη-
ται τῶν πλεοντῶν. Καὶ τῷ κυβερνήτῃ ἀνακό-
πλοντος, αἰσθάνεσθαι, εἰ μεσοπορεῖ καὶ, τί δοκεῖ
αὐτῷ τὰ τῷ Θεῷ; καὶ πρὸς τὸν παρακαθίη-
μενον λέγειν, ὅτι φοβεῖται ἀπὸ ἐνυπνίας τινός
καὶ ἐκδύς δίδοναι τῷ παιδί τὸν χιτωνίσκον καὶ
δεῖσθαι πρὸς τὴν γῆν προσάγειν αὐτόν. Καὶ
ἐρατευόμενος δὲ προσκαλεῖν πάντας πρὸς αὐ-
τόν, καὶ πάντας πρῶτον περιιδεῖν, καὶ λέγειν
ὡς ἔργον διαγνώσκειν ἐστὶ πότερόν εἰσιν οἱ πολέμοιοι.
Καὶ ἀκῶαν κραυγῆς, ὄρων πίπλοντας, εἰπεῖν
πρὸς τὰς παρεστηκότας, ὅτι τὴν σπάθην λα-
βεῖν ὑπὸ τῆς σπαθῆς ἐπελάθτετο καὶ τρέχειν
ὑπὸ τὴν σκητῆν, τὸν παῖδα ἐκπέμψας, κελεύειν

Nauigans, dicit, promontoria esse hemiolias na-
ves: Ad minimam fluctuum agitationem, quaeret,
sintne, qui nauigant, omnes initiati. Gubernato-
rem nauem inhibentem interrogat, an medium
cursum teneat nauis; & quid a Deo speret, aut
metuat. Se ex insomnio terreri, narrat adfidenti:
indusium deinde exuit, & puero tradit: *nautas*,
ut se ad terram admoueant, orat. Militiae vero
solet idem omnes ad se *commilitones* vocare: &
ubi stantes diligenter respexit, Difficile, inquit, est
cognitu, sint hostes, an non. Clamore audito,
& visis, qui caderent, adstantibus dicit, se, prae fe-
stinatione, oblitum esse spatham sumere: & post-
quam in tentorium curriculo se recepit, puerum

προσκα-

προσκοπέσθαι πᾶς εἰσιν οἱ πολέμιοι. Καὶ ἀπο-
κρύψας αὐτὴν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον, εἶτα
διατρίβει πολὺν χρόνον. Καὶ ἐν τῇ σκηνῇ ὁρᾶν
τραυματίαν προσφερόμενον τῶν φίλων, προσ-
δραμεῖν, καὶ θαρρῆν κελεύειν, καὶ τῆτον θερα-
πευειν, καὶ περισπογγίζειν, καὶ μῆας σοβεῖν,
καὶ πᾶν μᾶλλον ἢ μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις.
Καὶ τῆ σαλπιστῆ δὲ πολεμικὸν σημήναντος κα-
θήμενος ἐν σκηνῇ Ἄπαγ' ἐς κόρακας, ἐκ
εἴσεις τὸν ἄνθρωπον ὑπὸ λαβεῖν πυκνά ση-
μαίνων. Καὶ αἵματος δὲ ἀνάπλεως ἀπὸ τῆ
ἀλλοτρίης τραύματος, ἐντυγχάνει τοῖς ἐκ τῆς
μάχης ἐπαιῆσι, καὶ διηγείσθαι ὡς κινδυνεύσας
σέσωκε τῶν φίλων· καὶ εἰσάγειν πρὸς τὸν κα-
τακείμενον σκεψόμενος τὸς φυλέτας, τὸν δῆμον·

inde mittit, iussum, vbi sint hostes, diligenter spe-
culari. Interea *spatham* sub puluino abscondit:
deinde in ea quaerenda longum tempus erit. Tum
si vulneratum aliquem in castra ab amicis deferri
videat, adcurrit, & habere bonum animum iubet:
hunc curat, & saniem spongia effingit, nec non
muscas abigit; quiduis denique potius facit, quam
vt cum hostibus pugnet. Aeneatore clasticum
canente, sedens ipse in tentorio, Abi, inquit, in
malam rem, hunc hominem somnum capere non
finis; qui adeo frequenter signum des. Amat
etiam, sanguine de alieno vulnere plenus, ad re-
versos e pugna accedere, narrans, se, cum suo pe-
riculo, vnum ex amicis seruasse; ad iacentem etiam
tribules, & populares introducit, qui eum visant:

καὶ

καὶ τῶν ἄμα ἐκάσῳ διηγείσθαι ὡς αὐτὸς
αὐτὸν ταῖς αὐτῆ χερσίν ἐπὶ σικηνὴν ἐκόμισεν.

Κς.

ΠΕΡΙ ΟΛΙΓΑΡΧΙΑΣ.

 Ὄξειεν ἂν εἶναι ἡ ὀλιγαρχία, Φιλαρχία
τις ἰσχυρῶ κέρδους γλιχομένους. Ὁ δὲ
ὀλιγαρχικὸς τοῖστος, οἷος τῆ δῆμος βε-
λομένος τινὰς τῶ ἀρχοντι ἐπιμελησόμενος πομ-
πῆς παρελθὼν ἀποφῆνας ἔχει. Καὶ τῶν Ὀμήρων
ἐπῶν τῆτο ἐν μόνον κατέχει, ὅτι οὐκ ἀγαθὸν
πολυκοιρανίῃ εἰς κόϊρανος ἐσῶ τῶν δὲ ἄλλων
μηδὲν ἐπίσασθαι. Ἀμέλει δὲ δεινὸς τοῖς τοῖστος
τῶν λόγων χρήσασθαι, ὅτι δεῖ ἡμᾶς συνελθόν-

simul horum singulis narrat, se illum suis ipsius
manibus in tentorium portasse.

XXVI.

DE OLIGARCHIA siue MORIBVS
OPTIMATIVM.

Videri possit oligarchia, vehemens esse hono-
rum cupiditas, absque vlllo lucri studio. Oli-
garchi, siue optimatis, hi sunt mores: Delibe-
rante populo, ecquis magistratui in curatione
pompaē sit comes adiciendus, prodit ipse, & eo
se honore dignum; pronuntiat. Homeri versu-
m tenet solum hunc vnum: *Non multos regnare
bonum est; rex vnicus esto*, aliorum omnium nihil
scit. Solet quoque hoc genus sermonibus vtī:
Oportet in vnum coacti deliberemus, & turba
τας

τας βελεύσασθαι, καὶ ἐκ τῆς ὄχλης, καὶ τῆς
 αἰγοῦρας ἀπαλλαγῆναι, καὶ παύσασθαι ἀρχαῖς
 πλησιάζειν. Καὶ ἐτι ὑπὸ τινῶν ὑβριζόμενος
 εἰπεῖν, Οὐ δεῖ αὐτὸς καὶ μετὴν πόλιν οἰκεῖν. Καὶ
 μέσον δὲ τῆς ἡμέρας ἐξιών, καὶ μέσῃ κερὰν
 κεκαρμένον, καὶ ἀκριβῶς ἀπανυχισμένον, σοβεῖν
 τὰς τοιαύτας λόγους, ἐκ οἰκητέον ἐσὶ τὴν πόλιν
 καὶ ὡς ἐν τοῖς δικαστηρίοις δευρὰ πάσχειεν ὑπὸ
 τῶν δικαζομένων· καὶ ὡς ἀισχύνεται ἐν τῇ ἐκ-
 κλησία ὅτ' ἄν τις παρακάθηται αὐτῷ λεπτός
 καὶ αὐχμῶν· καὶ ὡς μισητὸν τὸ τῶν δημαγω-
 γῶν γένος· τὸν Θησέα πρῶτον Φήσας τῶν κακῶν
 τῇ πόλει γεγονέναι· καὶ τοιαῦτα ἕτερα πρὸς
 τὰς ξένας, καὶ τῶν πολιτῶν τὰς ὁμοιοτρότους.

hac forensi nos liberemus, aditumque illi ad ma-
 gistratus praecludamus. Si qui illum iniuria ad-
 fecerint, Non possumus, inquit, ego & illi hanc
 urbem incolere. Meridie prodit in publicum,
 tonsurae medio genere detonsus, vnguibusque
 cum cura praecisis, iactans se *per forum*, aitque,
 Non est habitandum in hac vrbe: &, sibi in iu-
 diciis plurimum a litigantibus negotii facesci;
 item, pudore sibi frontem suffundi, quotiescun-
 que ipsi in concione aliquis adfideat male habi-
 tus, & squalidus: &, vniuersum oratorum genus,
 qui in Republ. versantur, odio dignum esse: ipsum
 Theseum, omnium primum auctorem horum
 malorum ciuitati exstitisse: nec non alios similes
 his sermones apud hospites habet, ciuiumque
 illos, qui eandem sectam sequuntur.

KZ. ΠΕΡΙ

KZ.

ΠΕΡΙ ΟΨΙΜΑΘΙΑΣ.

Η δὲ ὀψιμαθία φιλοπονία δοξείεν ἂν εἶναι ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν. Ὁ δὲ ὀψιμαθὴς, τοιῶ-
τός τις, οἷος ῥήσεις μανθάνειν ἐξήκοντα ἔτη γε-
γονώς· ταῦτα ἄδων παρὰ πότον ἐπιλανθάνε-
σθαι. Καὶ παρὰ τῷ ἡῶ μανθάνειν ἐπὶ τὸ δόξου
καὶ ἐπὶ ἀσπίδα. Καὶ εἰς ἀγρὸν, ἐφ' ἵππων
ἀλλοτρίῃς ὀχόμενος, ἅμα μελετᾷν ἵππάζεσθαι,
καὶ πεσῶν τὴν κεφαλὴν κατεαγένας. Καὶ μα-
κρὸν ἀνδριάντα παίζειν· καὶ πρὸς τὸν ἑαυτῷ

XXVII.

DE INSOLENTIA, sive SERA INSTI-
TUTIONE.

Insoletia est desiderium capiendi cultus melio-
ris, vergente iam aetate. Eiusmodi homini
haec conueniunt. Annos sexaginta natus poeta-
rum versus memoriae mandat: hos ad pocula ca-
nere incipiens, obliuiscitur. Discit a filio, quo-
modo fiat *in acie* conuersio ad dextra, quomodo
idem ad sinistra. Dum rus pergit, alieno equo
vectus, simul *obuios* salutare meditatur, cadens
verò caput deturpat. Solet etiam ad statuam
ludens, *se exercere*: & cum pedissequo arcu

E

ἀκόλῃ-

ἀκόλυστον διατοξεύεσθαι, καὶ διακοντίζεσθαι
καὶ ἅμα μανθάνειν παρ' αὐτῶν, ὡς ἂν καὶ
ἐκεῖνοι μὴ ἐπισημαίνεσθαι. Καὶ παλαιῶν ἐν τῷ βα-
λανεῖο πικρὰ τὴν ἕδραν σρέφειν.

ΚΗ.

ΠΕΡΙ ΚΑΚΟΛΟΓΙΑΣ.

ΕΣΤΙ δὲ κακολογία ἀγὼν τῆς ψυχῆς εἰς τὸ
χειρόν ἐν λόγοις. Ὁ δὲ κακολόγος, τοῖος δὲ
τίς ἐστίν, οἷος ἐρωτηθεῖς, ὁ δεῖνα τί ἐστίν; καθά-
περ οἱ γενεαλογεῦντες, πρῶτον ἀπὸ τῶν γένεσ
αὐτῶν ἀρχασθαι· ὁ μὲν πατὴρ Σωσίας ἐξ ἀρ-

& iaculis certare: ac simul discere ab alio, & eun-
dem docere velle, ac si esset is quoque artis imper-
ritus. Idem luctans, & in balneo lauans, nates
subinde agitat indecenter.

XXVIII.

DE MALEDICENTIA.

Maledicentia est animi, in deteriorem partem,
inclinatio, inter loquendum. Maledicus ita
est moratus: si interrogetur ille, quis est? non
secus atque ii, qui stemma aliquod enarrant, ab
auctore generis primo ordietur: Pater huius, in-

χῆς

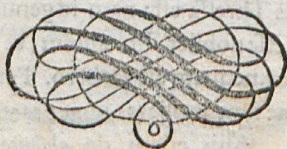
χῆς ἐκαλεῖτο· ἐγένετο δ' ἐν τοῖς στρατιώταις
 Σωσίφρατος· ἐπειδὴ δ' ἐς τὰς δημότας ἐνεγρά-
 φη. Ἡ μὲν τοι μήτηρ εὐγενὴς Θράξια ἐστὶ·
 τὰς δὲ τοιαύτας ἐν τῇ πατρίδι εὐγενεῖς εἶναι
 φασίν. Αὐτὸς δὲ ἔτος, ὡς ἐκ τέτων γεγονὼς
 κακὸς μαστιγίας. Καὶ τέτοις διεξιὼν φησὶν, αὐτὰ
 αἱ γυναῖκες ἐκ τῆς ὁδοῦ τὰς παριόντας ἀρπά-
 ζουσι. Καὶ κακῶς λεγόντων ἐτέρων συπεπιλαμ-
 βάνεσθαι καὶ αὐτὸς, λέγων, Καὶ ἐγὼ τέττου
 τὸν ἀνθρώπου πάντων μερίσθηκα· καὶ γὰρ εἰ-
 δεχθῆς τις ἀπὸ τῶν προσώπων ἐστίν· ἡ δὲ πονη-

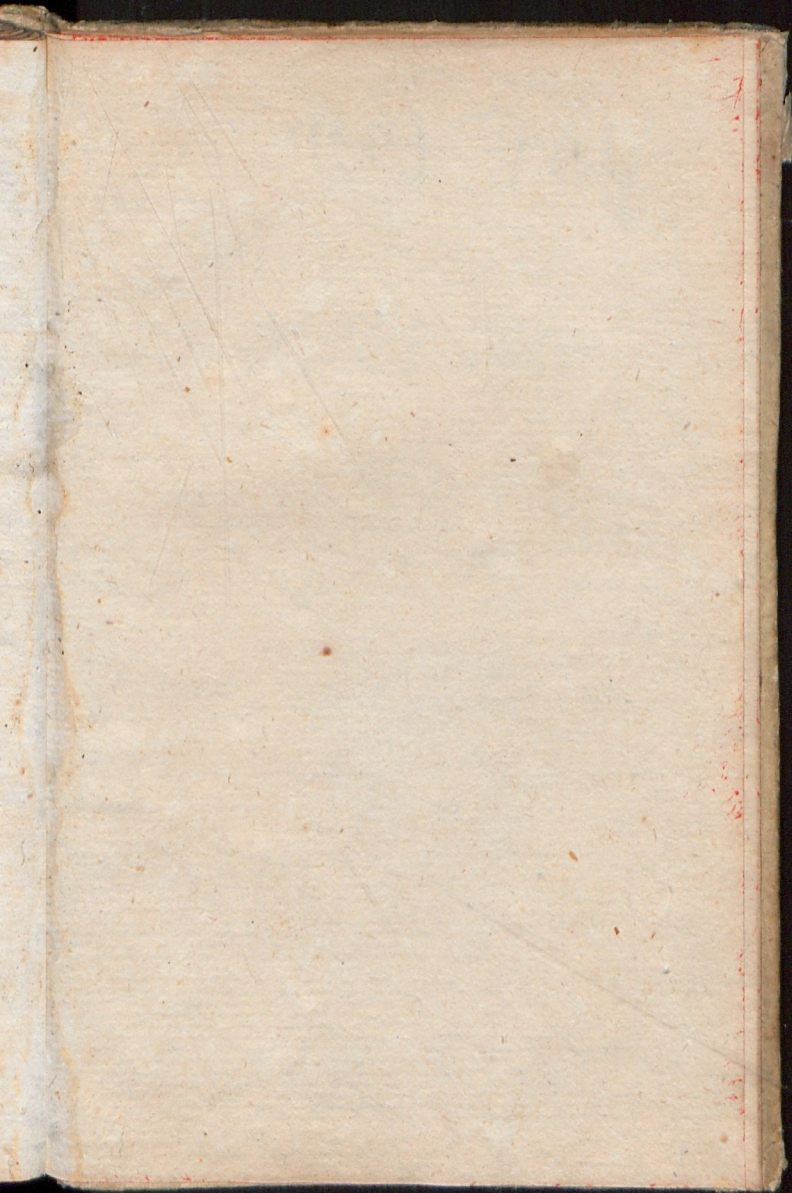
quiens, primum vocabatur Sofias: dum inter mi-
 lites versatur, dici coepit Sofistratus: deinde vnus
 e populo inter adscriptitios est factus. Mater qui-
 dem, nobilis Thressa est: nam id genus mulieres,
 aiunt, domi esse nobiles. Iste autem, vt talibus pa-
 rentibus natus, nequam est verbero. Pergit deinde,
 & inquit, Hae sunt mulieres, quae praetereuntes de
 via rapiunt. Aliis etiam de *absente* detrahen-
 tibus, idem facit ipse quoque, & ait, Ego etiam
 hunc hominem omnium odi maxime: etenim si
 faciem spectes, turpis est, quem merito oderis: si

ρία

ρία ἔδδεν ὅμοιον. Σημεῖον δὲ, τῇ γὰρ ἑαυτῆ
 γυναικὶ τρεῖς χαλκῆς εἰς ὄψον δίδωσι. Καὶ τῶ
 ψυχρῶ λέσσοθαι ἀναγκάζει τῆ Ποσειδῶνος ἡμέ-
 ρα. Καὶ συγκαθήμενος δεινὸς περὶ τῆ ἀναστάν-
 τος εἰπεῖν· καὶ ἄλλα πλείστα περὶ τῶν φίλων
 καὶ οἰκείων κακὰ εἰπεῖν· καὶ περὶ τῶν τετελευ-
 τηκότων κακῶς λέγειν.

improbitatem, nihil ei simile. Scias ita esse,
 cum vxori tres acris nummulos in obsonium dare
 soleat: & vt Posideone mense frigida lauet, cogere.
 Moris etiam habet, sedens inter plures, surgere,
 vt aliquem accuset; plurimaque alia de amicis &
 familiaribus suis male loqui: & de ipsis etiam mor-
 tuis detrahere.

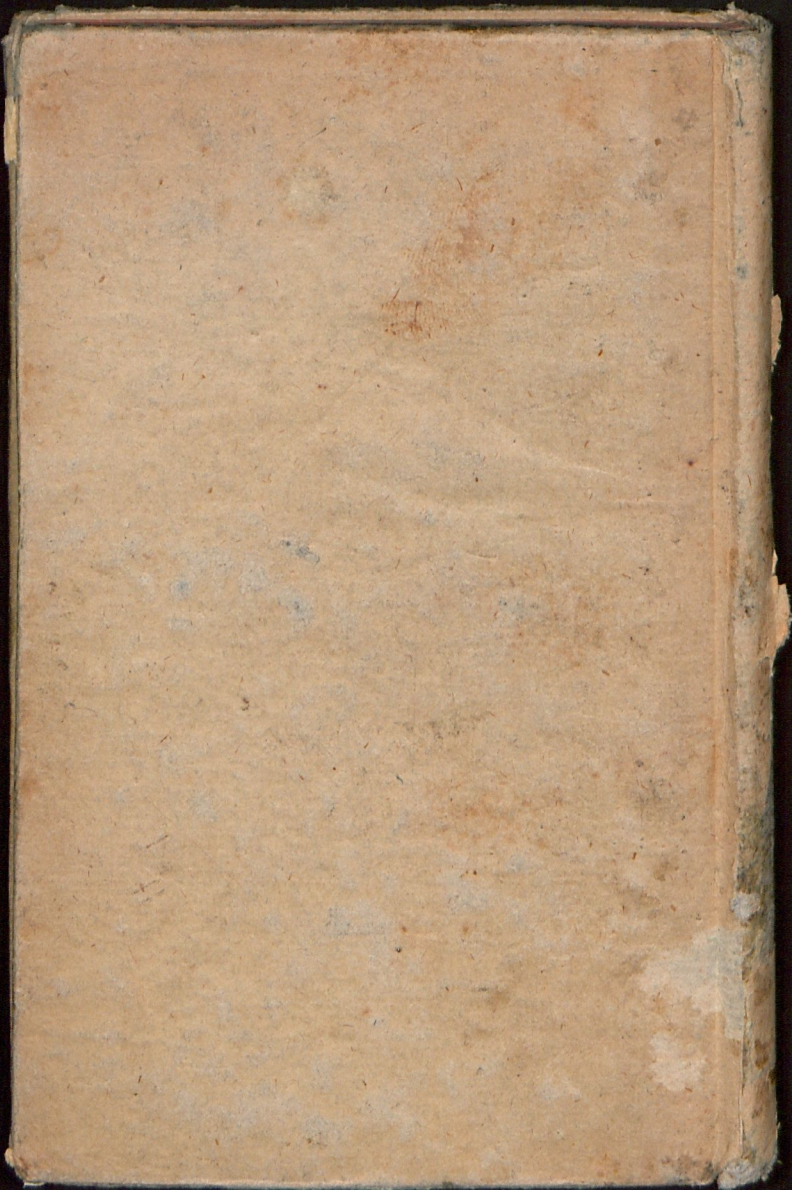

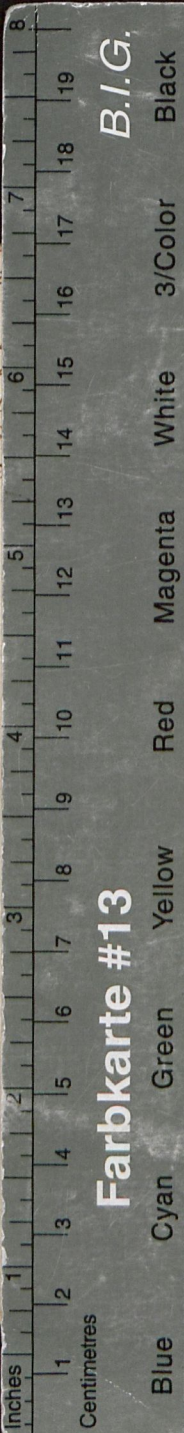

149 764

X 263 5604

2

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΗΘΙΚΟΙ.

THEOPHRASTI
CHARACTERES ETHICI.

VT

ISAAC. CASAVBONVS
E GRAECO IN LATINVM
SERMONEM VERTIT

ET

PETR. NEEDHAM
E MST. CODD. GRAECIS
CANTABRIGIAE RECENSIVIT.

LIPSAE.

Litteris IO. GEORGII SCHNIEBESII.
MDCCXXVI.